

Taxa postals
száma: 224718/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tali: Cluj, Str.
Baron L. P.

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fé-
lévre 600, egészévre 1200 lej. Kü-
lföldre: Havonta 2, negyedévre 6,
félre 12, egészévre 24 dollár. Hí-
rlevelek díjazás szerint. Az „U-
KELET” a transilvaniai és banat-
ságiorsági egyetemes politikai napilap.
Cikkjeinek utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kérmeztelen
leveleket nem
fogadunk el.
Köziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Erő. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: HÁ-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.

Ara 5 lej

Szerda, 1937. június 23.
5997. EV. TAMUZ 14. XX. EVF. 138. SZAM

Az angol beugratás

Az angolok szeretik beugratni a közvéle-
ményt fontos politikai elhatározások előtt.
Előszóval dobálóznak a kísérleti ballo-
nokkal, mielőtt kimondanák a végső és döntő
jelleget kényes politikai kérdésekben.
Palesztina kettéosztásának, illetőleg a pa-
lesztinai zsidó köztársaság és arab királyság
tervének lanszírózása is ilyen művelet volt.
Beugraták vele úgy a zsidókat, mint az
arabokat. Az eredmény nem is maradt el.
Két táborra szakadt úgy a zsidó, mint az
arab tábor: a kettéosztási államtervek híve-
inek és ellenzőinek táborára.
A zsidók mindenesetre óvatosabbak voltak.
A vita csak a nemhivatalos elemek között
dult. A hivatalos tényezők — ha volt is ál-
laspontjuk — hallgattak. A Jewish Agency
külső magatartása egyöntetű volt: hivatalo-
san nem vett tudomást a kettéosztási ter-
vekről, de kijelentette, hogy tiltakozni fog
minden ehhez hasonló kísérlet ellen.
Mert az világos volt minden felelős ci-
onista tényező előtt: ha az angolok keresztül
is viszik a két palesztinai állam állítólagos
tervét, annak semmiesetre sem szabad a zsi-
dók beleegyezésével megtörténnie. Az állam-
terv minden kezesgető előnye mellett nagy
veszedelmeket rejt magában a cionizmus
számára, mely veszedelmek csak akkor csök-
kenhetnek, ha a Jewish Agency nem adja fel
eredeti igényeit a történelmi határu Palesz-
tinára.

Ezzel szemben az arabok alaposan elsi-
ették magukat. Abdullah emír már Palesztina
— Transzjordánia trónusán érezte magát és
hívei királyként éjjezték Hatfában, amikor
Nashashibi, az arab nemzetvédelmi párt
vezére az arab állam leendő minisztereinek
tekintete magát és hívei kormánylistá-
kat lanszírta.
A főmufti már-már a zsidókkal akart szö-
vetkezni a nagy kettéosztási veszedelem el-
hárítására.
Most aztán mindenki visszakozik, minden-
ki cáfol. Abdulla és Nashashibi, a mufti és a
többiek, kiki a maga frontján. Kiszűt, hogy
az egész beugratás volt csupán az angolok
részéről. Látni akarták, mit mondanak a
zsidók és az arabok. És mialatt a zsidók és
az arabok vitákoztak, — az angolok nyu-
godtan készíthették elő tényleges terveiket.
Hogy mik ezek, — nem lehet tudni. A leg-
nagyobb meglepetés az lesz, ha ténylegesen
kettéosztás és államalakítás lesz...

Leon Blum lemondása

Egyévi fennkívüli eredményes kormányzás
után, egészen váratlanul, lemondott Leon
Blum kormánya.
Lemondott — s ez a döntő jelentőségű mo-
tyuma ennek a lemondásnak — annak elle-
nére, hogy alkotmányjogi értelemben kény-
szerítve lett volna a lemondásra.
Ha Leon Blum és minisztertanács akarták
volna, úgy a szenátus „lázadó” öregjeinek
kormánybuktató kampányja végül is a szená-
tus kudarccá változott volna át s a kor-
mány helyén maradhatott volna.
A francia alkotmány értelmében ugyanis
abban az esetben, ha egy, a parlament által
már megszavazott törvényjavaslatot a szená-
tus leszavaz, a kormány a leszavazott ja-
vaslattal újra a kamara elé állhat s amennyi-
ben a kamara ismétlenül a kormány ja-
vaslata mellé áll, — a szenátus vétőjének
nincs többé érvénye.
A Blum-kormány is élethetett volna ezzel a
törvényadta joggal s ha még sem élt, úgy
ez csak a demokrácia nem betűszerinti, de
lényege iránti mélységes tisztelőtének bi-
zonyossága.

Ha a tiszta, hamisítatlan igazságot akar-
juk leszozezni, meg kell állapítanunk,
hogy a Blum-kormány nem bukott meg; a
Blum-kormány önként távozott el a hata-
lomról, a köztársasági elnök kimondott rá-
beszélése ellenére.
Nem kétséges: Leon Blumnak és minisz-
tertanácsának ez a gesztusa nagyban meg-
nővelte a volt kormányelnök és kormánya
tagjainak presztizsét.
Nem bukott emberként távozott Blum a
hatalomról, hanem ellenkezőleg: a népfront
pártjainak és főleg saját pártjának me-
g-

Leon Blum a Chautemps- kormány támogatására hívta fel a szocialista pártot

Valószínű, hogy a szocialisták belépnek a kormányba. A kommunisták
hajlandók belepni a kormányba

Egyetlen tiltakozó jellegű sztrájk sem tört ki Párizsban

Párizs, június 22. (Rador.) Chautemps
kedden reggel folytatta tanácskozásait.
Féltíznegy órakor a Quai d'Orsaya ér-
kezve Chautemps, ezeket nyilatkozta az
újságíróknak: „Még a nap folyamán köz-
löm a kormány végleges összeállítását. Ha
siettem volna, már mostan kielégíthetném
az újságírók kívánságát — de van elég
időm és kiheszámolom, hogy nyugodtan érte
kezhessenek politikai barátaimmal. Egyet
mindenesetre mondhatok: Nem fogom hol-
nap is igénybe venni önököt.”
Chautemps csak a szocialista nemzetj
tanács határozatára várt, amely délelőtt ült
össze és valószínűleg felhatalmazza képvé-
selőit a kormányban való részvételre. Al-
talanos vélemény szerint Delbos megma-
rad külügyminiszternek, Daladier hadügy-
miniszternek, Pierre Cot légügyi és Rucart
igazságügyminiszternek. A pénzügyminisz-
térium vezetésére, ami alapvető fontosság-
gal bír, Bonnet, Ralmade és Pietri vannak
kombinációba véve.
Chautemps a délelőtti folyamán William
Betrand volt tengerészeti miniszterrel és Max
Dormoy volt belügyminiszterrel tárgyalt. A
Havas rámutat arra, hogy Franciaország
nyugalommal vája a válság megoldását. Pá-
rizs külső képe változatlan, egyetlen tiltako-
zó jellegű sztrájk sem tört ki Franciaország
területén, Leon Blum és a központi munkás-
szövetség tanácsait és utasításait híven kö-
vették. A nemzetközi kiállítás alkalmából Pá-
rizsban érkezett idegenek ezreinek módjában
állott meggyőződni azon hírek komolytalan-
ságáról, hogy a francia főváros súlyos zavar-
gások prédája lenne.

Leleszen ünnepelték Leon Blumot a szocialista tanács ülésén

Párizsi jelentés szerint a szocialista párt
nemzeti tanácsa kedden délelőtt 10 órakor
ült össze. A szocialista tanács ülésén először
Blum szólt fel akit leleszen ünnepeltek.
Blum ismertette a pénzügyi helyzetet, ami-
vel az ő kormányának szembe kellett száll-
nia, felvázolta a nehézségeket és rámutatott
arra, hogy a háború óta Franciaországban bi-
zonyos időközökben rendszeresen merülnek
fel pénzügyi nehézségek, mert az országnak
még nem sikerült eltüntetnie a háboru min-
den következményét.

Kijelentette, hogy a szocialista pártnak
nem szabad megtagadnia a népfront
kormány támogatását, még ha azt egy
radikális szocialista is vezeti.

Andre Morizet szenátor bizonyos felvilágo-
sításokat adott a szenátus pénzügyi bizottsá-
gának.

sőt tüntető ünneplése közepette.
Azzal, hogy bebizonyította: a hatalom
nem cél, csupán eszköz számára programja-
nak s a francia nép többsége akaratainak
megvalósítására; nemcsak a jelenét őrizte
meg tisztán és érintetlenül, de megszilárdí-
totta jövőjét is.
Leon Blum lemondása, mint a népfronti
pártok értekezleteiről kiadott jelentésekből
kitaláljuk, a legkisebb részt sem ütötte a kor-
mánykoalíció pártjainak egységén, ellenben
talán lehetővé fogja tenni, hogy a szélső-
jobb oldali demagógia ezúttal ne hivatkoz-
hassék — sőtőt szándékainak leleplezésére
— a kormányelnök zsidó voltára.
Chautemps kormánya, előreláthatólag épp-

gában történektől, Albertin a baloldali párt-
tok képviselőinek délelőtti üléséről számolt
be. Az ülés folytatását délutánra halasztot-
ták, amikor még 3-4 szónok fog beszélni.
A Le Populaire szerint

a szocialista párt semmilyen formában
sem járulhat hozzá a népfront megbom-
lasztásához.

Egy biztos: az új kabinet pénzügyminisztere
nem kerülhet ki Abel Gardey, Caillaux, Rég-
nier, vagy Henry Roy közül, akik a nép-
fronti kormány elleni hadjáratot vezették.

A kommunisták hajlandók a kormány-
ba való belépésre

A délutáni órákban érkezett jelentés sze-
rint a kommunisták parlamenti csoportjának
vezetőségét délután 5-kor értekezletre hív-
ták össze. Ezzel kapcsolatban a kommunisták
párt közleményt adott ki, amelyben kijelenti,
hogy kész részt vállalni egy, a néparcvonal
alapjaira épített kormányban. Ez az első eset,
amikor a kommunisták párt késznek mutat-
kozik megosztani a kormányzás felelősségét.
A kommunisták közlemény hangsúlyozza, hogy
a választások eredményei a néparcvonal pro-
gramjának maradéktalan keresztülvitelét ígé-
nyelik és ezért készek a kommunisták belép-
ni a kabinetbe.

A kommunisták nem vesznek részt a
kormányban

Párizs, június 22. A baloldali demokrata
parlamenti csoport ma Chapedeleine elnöke-
lete alatt értekezletet tartott. Chapedeleine bi-
zosította pártját arról, hogy a kommunisták
nem fognak részt venni az új kormány meg-
alakításában és hogy általában az új kor-
mány a pénzügyek irányítása tekintetében
respektálni fogja a normális irányvonalakat.

Bombamerényletet követtek el a dán hadügyminiszter ellen

Koppenhága, június 22. Anderson dán
hadügyminiszter ellen merényletet követ-
tek el. Hétfőn villájának tövében pokolgép
robbant, amely az épület előrézét teljesen
elpusztította a berendezéssel együtt. A had-
ügyminiszter történetesen uton volt az
országban és így a merénylet nem sike-
rült. Leánya és felesége viszont a ház há-
tulsó részében tartózkodtak és alvásuk
közben következett be a pokolgép robbaná-
sa, amely az ijedségen kívül szerencsére
nem ejtett bennük kárt.

egy a szocialistákra fog támaszkodni, mint
ahogyan Leon Blum kormánya a radikális
szocialistákra támaszkodott.

S miután a szocialisták leaderje Leon Blum
maradt s a pártban népszerűsége nagyobb,
mint valaha — a leonblumi koncepció to-
vábbra is szabadon fog érvényesülni az új
kormányban.

A Chautemps-kormányban is meg lesznek
a maga nehézségei a reakció sárkányának
tüzet okádó gáncsaival szemben; ám ezt a
hárcot kevesebb gátlással fogja vezetheti,
mint Blum vezette, mert a kormányelnök
zsidó voltának ballaszitját nem kell viselnie
s kifelé, a világ felé ez a könnyűség —
napjainkban — sok mindennel ér fel.

Huszéves orosz emigráció

Párizs június hó. Már két évtizede ann-
nak, hogy az orosz cári uralom megbukott.
1917 március 16-án mondott le trónjáról
II. Miklós cár, hogy Kerenszkinék ad-
ja át az uralmat. Ebben az időben hagy-
ták el Oroszországot az első emigránsok
és ilyenformán ez év nyarára tehető az
orosz emigráció megindulásának huszéves
évfordulója.

Az első száműzött bujdosók főként a cár
közvetlen barátai közül kerültek ki, azon-
kívül az első között mentek külföldi ön-
kényes száműzetésbe a cári család tagjai,
az arisztokraták és a magasrangú katoná-
tisztok. Kis szünet után 1917 novemberé-
ben indult meg a második bujdosó csoport.
1917 novemberében üzték el a bolsevikiek
Kerenszkit és ez alkalommal több ezer pol-
gári egyének kellett elhagynia Oroszor-
szágot. A bolsevikok nemcsak az előző
korszak uralkodó osztályával szemben vi-
seltek ellenségesen, hanem lehetetlen-
né tették az életet a dolgozó polgári osz-
tály számára is.

A cári család ama tagjai, akiknek sike-
rült kimenekülniök az üldözök karmai kö-
zül, szétszóródtak az egész világon. Cyrill
nagyherceg jelenleg Párizsban él s ott
„minden oroszok cárijának” kiáltotta ki
magát. Öccse, Andrej elvette feleségül az
egykori cári balett táncosnőjét, Krzesinka
Matildot s a táncosnő Cyrill nagyherceg en-
gedélyével hercegnő címet visel.

Dimitrij nagyherceg, aki Rasputin nagy
ellensége volt, hosszabb időn át egy párizsi
pezsőgyárat képviselt, később egy ameri-
kai multimilliomosnót vett el feleségül.
Az asszonynak Cyrill nagyherceg az Iljins-
ka hercegnői címet adományozta. Dimitrij
huga, Mária egy nagy newyorki divatszalo-
n vezetője és — amint azt emlékiratai-
ban megírta, — megtalálta boldogságát a
munkában.

II. Miklós cár huga, Xénia nagyherceg-
nő Angliában él és férje halála óta az an-
gol királyi családtól kap évről-évre. Olga
nagyhercegnő, a cár másik nővére akinek
első férje Oldenburg nagyherceg volt, Dá-
niában él és akvarellfestéssel foglalkozik.
Mostani férje, akj egykor orosz gárdatiszt
volt, egy dán arisztokrata istálló mestere.
Több fiatal nagyherceg Newyorkban, Pá-
rizsban és Berlinben él és nehéz munkával
keresi meg kenyerét.

Az orosz kivándorlás nagy hulláma
1918-tól 1920-ig tartott. Ebben az időben
hagyták el Oroszországot a polgári politi-
kusok, a vagyonos polgárok, Kolcsák, De-
nikin és Vrangel tábornok katonái. Vran-
gel tábornok 120 ezer embert vitt magá-
val. Hadseregének tagjai az egész világon
szétszóródtak. Kolcsák volt katonái főként
Kínában, Japánban és Délamerikában tele-
pedtek le.

Amikor hosszú évek bizonytalansága
után kétségtelenné vált, hogy a cári biro-
dalmat egyelőre nem lehet visszaállítani,
az orosz emigránsok világyűlést rendez-
tek Reichenbergben. Megválasztották az
orosz monarchisták legfelsőbb tanácsát
és azután kijelentették, hogy a cár utód-
jával csak a Romanov-család tagjai tekin-
thetők. Amikor azonban felvetették a kér-
dést, ki tehát tulajdonképpen az 1918 ju-
lius 16-án meggyilkolt Miklós cár jogsze-
rinti utóda, két pártra oszlott a kongressz-
sus. A többség Nikolaj Nikolajevics nagy
herceget, az orosz hadsereg volt főparancs-
nokát jelölte a trónra, bár a cári örökösö-
dei jog szerint a korona tulajdonképpen
az ugyancsak számkivetésben élő Cyrill
nagyherceget illette meg. Az egyetemes-
ségek egész 1929-ig tartottak, amikor is
Nikolaj Nikolajevics meghalt.

JUNIUS 22.
ek
sege folytán le kell
hivataláról. Egyidejű
érintettel vereségére
dátumáról is.
megkezdte tárgyalá-
listákkal
zett párizsi jelentés
jelenlétében tartott
ház szocialista cso-
ozatot hozta: „A szo-
a Blum iránti egész
zenátus pénzügyi bi-
ének határozata ál-
emben. A csoport ki-
határozta megtenni
éparcvonal többségé-
az 1936 májusában
t el a program meg-
csoport helyesli a szo-
anációnak összehívá-
olnap reggel ül össze,
hogy a szocialisták
ülésén Blum ismer-
körülményeit, majd
válság megoldását
tott rá. Blumot a
lelkességgel fogad-
a csoport tagjait,
Chautempsnak, aki
gáltatta a szocialis-
lításának.
enti csoportja Vin-
ymiszter, Valléret,
izottságának elnökét,
hogy a párt nevében
ak a szocialistáknak
részvétele ügyében. A
autemps délután 5
övetség
zsidó
étszáz tagja erre-
gyta a gyűlést. Hi-
a határozat szabály-
zsidó orvosok sza-
akiket az utóbbi
ség határozata elle-
vetségbe.
folják
lását
Nervion folyó
nég nem lehetett
ól tartanak, hogy a
t aknákat éppen az
m működésbe.
entés szerint a négy
élenk tevékenységet
net kérés ügyében,
anyhoz jegyzék intéz-
Leipzig cirkáló bom-
SPORT
AO 4:2 (1:1)
k: A Bratislava lab-
elután Nagyvárd ven-
gyűlésével játszott. A
rányban a Bratislava
A gólokat Jakube (2),
illetve Bodea és Ko-
néző, vezette Oltean-
gyenge védésének tu-
UEAT

Helyszini riport az ilfovi ügyvédi kamara vasárnapi választási napjáról

A demokrata ügyvédek nagy győzelmüknek könyvelik el, hogy a jobboldaliak nem mertek belemenni a választásokba hatósági felügyelet mellett

Bucaresti, június 22. (Az Uj Kelet tud.) Reggel öt óra van. Ragyogó vasárnap reggel. A napfény máris erős és visszaverődik a rendőrségi autók fémeről, a nyári egyenruhába öltözött rendőrök sisakjáról. Nemsokára hangos trappal vonulnak fel a csapatok is. Olyan a látvány, mintha parádé készülné valahol, amelyre felvonul a rendőrség és a hadsereg. A járőrök tanácsalánul kérdezősködnek, hol lesznek ezen a vasárnapon ünnepek.

Csendőrpáncsok, katonai századok, rendőrsztagok sorakoznak fel az igazságtügyi palotát szegélyező utcákon. A kordonok kialakultak és már csak a szavazóhelyiség felé vezető út szabad. A rend biztosítva.

Az ellentábor „korrupciós” csoportjai

Itt láthatók azok is, akiknek biztosítanok kellett volna a fasiszta ügyvédek sikerét. Néhány kék ing, kifejezetten verekedő arcok. A Szenátus tértől a Rahova hídig terjedő utvonalon áldogálnak 10-15 ös csoportokban. Sok a kocma. A szakaszpáncsok egyik csoporttól a másikhoz mennek, rendeleteket közölnek, rendezik a haditervet és stratégiai módon diszponálnak a „hadsereg” fölött. Olykor látni lehet az ellenszolgálatot is. Az aprópénz ott zörög a szakaszvezetők zsebeiben és ezek néha előlegeznek is egy-egy spriccerre a fiuknak. Ebből meritenek maguknak bátorságot.

Bezárják a kocsmákat

Váratlanul azonban olyan rendelet érkezett, mely határozottan unalmat és lehangoltságot keltett a csoport körében. Mindenesetre alaposan megfékezte a „fiúk” temperamentumát. A kocsmákat ugyanis bezárták. Rendőrkapitányok kilakoltatták a törvényszéki palota körül lévő kocsmákat s kötelezték a tulajdonosokat, hogy huzák le a redőnyeket. Az emberek bátorságát ezentul felkeltő, amikor a helyzet már enyhült perecekkal és napraforgó maggal kellett ébren tartani.

Teljes rend és fegyelem

Reggel nyolc óráig nem lehetett látni, csak a karhatalmi csapatok manővereit, valamint a verekedő csoportot, mely egyre idegesebbé vált. Rendőrkordonok álltak el a térnek azt a részét, ahol a szavazó helyiséget kellett megközelíteni. Négy kordon. A kordonokon nyitott élő kapukon, élő ajtókon kellett belépniük minden nehézség nélkül a szavazóknak. Senkinek hatolhatott be ügyvédi igazolvány nélkül. Még Micescu sem, aki otthon felejtette, és haza kellett fordulnia, hogy elhozza. Kivétel nem történt. Az ügyvédek tömegesen érkeztek, jóllehet a szavazásnak csak délután öt óra kell befejeződnie. Az a hír, hogy a hatóságok fenntartják a rendet, jókedvre hangolta, lelkesítette őket. A demokrata lista győzelme biztosra volt vehető és ezt elsősorban jól tudták az ellenfelek.

A kordonokon nehéz átjutni. Csak azt engedik át, aki véglegesített ügyvédi igazolványt mutat fel. Az első kordon előtt néhány ügyvédjelölt hangoskodik, hogy engedjék be őket. A rendelkezések azonban szigorúak. Még az újságírók számára is, akik nem tudnak átvérődni, csak három kordonon. A negyediknél minden közbelépés hiábavaló. Mégis megtudtuk, hogy mi történik az igazságtügyi palota impozáns falai mögött, ahová a hadsereget kell most összpontosítani hogy fenntartsák a rendet.

A kellemetlen látvány

Algun prodékán vezetésével előbb megalkult a választási bizottság. Az első aktus, miként a lordok házában megnyitáskor, az volt, hogy az elnök négy kísérőjével végigjárta a palotát, tanulmányozta a helyzetet, hogy már előre megállapítsa,

milyen módon fognak lefolyni a választások.

Mindenütt hadsereg, fegyelem, rend, nyugalom. Mintha az egész világ megmerevedett volna. Nincs skandalum, veszekedés, nincsenek botok, jelvények, semmi sincs tehát az 1935 december 8-i ragyogó környezetből, mely Micescu aktori „sikerét” biztosította. Az ügyvédek zavartalanul jutnak be a palotába, hogy meggyőződéseiknek szavazataik utján adjanak kifejezést. „Igy” nem lehet! A legutóbbi választások más formában zajlottak le. Meg kell tehát találni a megoldást, mert máskülönben Micescu ur drága eszméi veszélybe kerülnek.

Micescu ur lefújja a választásokat

A választási bizottság az esküdtzéki terembe ment tanácskozni. Egyszer csak Micescu ur nagy gesztusokkal, amelyeket

Csak a „Nivea” adja meg bőrnek a kívánt kisportolt-barna árnyalatot és egyben csökkenti a leégés veszélyét is.

megkíván az általa képviselt ideológia, bejelenti, hogy ilyen körülmények között nem lehet választásokat tartani. Az ilfovi kamara dékánja közli, hogy mig hadsereg van az igazságtügyi palotában, nem lehet választani. Az ügyvédek nem engedik be vagy pedig molesztálják őket...

Istrate Micescu ezután még azt is kijelentette, hogy visszaadja mandátumát. Döntson az ügyvédszövetség. És ezzel az ügyvédi kamara dékánja úgy hiszi, hogy a kérdést rendezte...

Igy zajlott le az igazságtügyi palotában az épületet vasárnapi választás.

Dem. Dobrescu nyilatkozata

A demokrata ügyvédek körében természetesen nagy felzudulást keltett a választás elhalasztása. Bizonyos volt, hogy ezut-

tal a demokrata ügyvédek fölényesen győztek volna. Ezt mondja nyilatkozatában Dem. Dobrescu is, az ügyvédszövetség egykori elnöke.

— Annak láttán — mondja Dem. Dobrescu — hogy nem tudnak erőszakos uton választást rendezni, nem alakították meg a bizottságokat, mert meg akarták akadályozni, hogy kedvezőtlen eredménnyel találják magukat szemben. A halasztásnak nincs semmi törvényes alapja. Azt hiszem, hogy a dolgok rendeződni fognak, mert azok, kik ma erőszakhoz folyamodnak, meg fognak győződni róla, hogy nem ez a legjobb megoldása az ügyvédi kamarák erkölcsi és anyagi krízisnek. Ezen az uton csak kompromittálják a romanizálást, amelyet csak mi valósíthatunk meg széles keretben és minél gyorsabban.

A pápa siratja a mai Németországot

Egy amerikai lelkész nyílt levele Hitlerhez

Newyork június 22. A németországi katolikusok üldözötése kapcsán MacFarland lelkész, az amerikai egyházszövetség főtitkára nyílt levelet írt Hitlerhez a zamerikai lapokban. A lelkész többek között a következőket írja:

— Ön megsérti a civilizált világ méltóságát, romlásba viszi nemzetét, mert elképzelhetetlen, hogy tartós legyen az az állam,

amely az erőszak és a gyűlölet elvén alapszik. Castel Gandolfo, június 22. A pápa kihallgatáson fogadta a német zarándokoknak egy csoportját, akiknek többek között ezt mondta:

— Németország számára nemcsak komoly, hanem oly szomorú, oly rettenetes és fájdalmas a mostani pillanat, hogy sirásra fakaszt bennünket.

A zsidó bevándorlás kontingentálását javasolja a királyi bizottság?

Arab föderáció tervéről írnak az arab lapok

Jeruzsálem, június 22. Az arab lapok újabb érdekes verziókat közölnek azokról az állítólagos tervéről, amelyek a közelkeleti országok politikai jövőjének alakítására irányulnak, Palesztinát is beleértve. Eszerint angol és francia körökben komoly formában foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy Anglia és Franciaország védnöksége alatt megteremtik az arab államok föderációját, amelynek Irák, Szíria, Transzjordánia és Palesztina arab része volna a tagjai. A föderáció megteremtésének egyik előfeltétele, hogy a föderáció, elismeri a zsidó államot, amely Palesztinának nagyobbik részét foglalná magában.

Ez a verzió is arra támaszkodik, hogy a királyi bizottság fenntartja Palesztinának két állami egységre való felosztásának tervét. Ezzel szemben Jeruzsálemben és Londonban egyaránt befejezet ténynek veszik a felosztási tervet eljuttatását. Az ország kettéosztásának, vagyis az arab és zsidó államnak a terve, a jelek szerint kísérleti ballon volt az angol politika részéről. Hír szerint a királyi bizottság a zsidó bevándorlásnak a kontingentálását javasolja. A maximális bevándorlási kvóta évi 30.000 zsidó lélek volna a javaslat értelmében.

Mibe kerül az angoloknak az indiai hadjárat?

Óriási összegeket emészt fel a vazirisztáni háború. Johnnie, az indiai Lawrence, az angolok egyedüli reménysége

London, június 22. Az indiai kormány angol szaktanácsadói egyre jobban hajlanak ahhoz a felfogáshoz, hogy a háború, amely India északnyugati határán folyik jelenleg, sokáig fog tartani. Epp ezért hozzákezdtek, hogy összeállítsák a háború költségvetését.

Az I. Ravalpindi hadtest, amely de Burgh vezérőrnagy vezetése alatt áll, egyelőre akadálytalanul nyomul előre. A sereg még nem ért el ahhoz a járhatatlan hegyvidékhez, amely még most a lázadó ipli fakir fellegvára. A sereg jelenleg a tori khal törzs lakóhelyén vonul keresztül. Harminchárom ezer katona halad a hegyvidék felé. Ezek közül négyezer már előzőleg is ezen a vidéken tanágyzott, mint előretolt őrség az erődökben és ezek őrizték az ujonnan épített autótutakat. Az újabb pótlásokkal együtt 37 ezer katona áll az angol-indiai vezérkar rendelkezé-

sére. Harminchétezer katonát kell ellátnia a vezérkarnak és ahol vannak vasutvonalak, állandóan gurulnak az élelmiszerekkel, hadianyaggal és fegyverrel megrakott kocsik észak felé. A szállítmányokat az utolsó állomáson átrakják és innen kezdve teherkocsik viszik tovább. A hegyekben azután ösvényeken szállítják a különböző anyagokat a katonasághoz. Ez nem is olyan egyszerű dolog, mert az ösvényhajcsárok sokszor elenséges indulattal viselnek az angolokkal szemben.

Hatalmas számok

Érdekes kifizetési jegyzékek vannak az angolok kezében, amelyek alapján összeállítható a vazirisztáni egész háború költségvetése. A múlt évben egyszer gyors előretörést kellett végrehajtani, hogy az ut-

épitő munkálatokat biztosítsák, mert akkoriban is gyakran megtámadták a fakir által felzavart benzülöttek az angol csapatokat. Ez az előretörés csak öt napig tartott a hegyek között és csak hateraz ember vett részt az akcióban, mégis kiderült, hogy ez a kis csete-paté kereken kétszázötvenezer fontjába került az indiai kormányknak. Csak a csapatok ellátása került 186.900 fontba az említett öt nap. E számokat alapul véve, kiszámították a szakemberek, hogy annak a 37.000 embernek az ellátása, akiket most harcba dobtak, hetenként 850.000 fontba kerül. Ez a kiadás pedig csak első pillanatra látszik a legfontosabbnak. Az anyagi kiadások, a fegyverben és hadianyagban való utánpótlás ugyancsak óriási összegeket emészt fel hetenként.

Az angol-indiai vezérkar már évek óta keres lábbeli pótlékot a csapatok számára. Szöges cipővel ezen a sziklás hegyvidéken nem nagyon lehet előrevonulni. A lázadók, akik sziklák mögött guerilla-harcot folytatnak és akikből alig lehet látni itt-ott egy színes turbánt, vagy egy puskacsövet, régóta megoldották ezt a kérdést. A benzülöttek valami különös fűből font cipőt viselnek, amely rendkívül tartós és kiválóan alkalmas a sziklák megmászására a vadvidéken. Mind-ehideig nem sikerült az angoloknak megfelelő lábbelit találni katonaságuk számára. De ezenkívül is különböző találmányok után kutat a vezérkar, hogy megkönnyítse a csapatok küzdelmét.

Jön a malária

A Khaisora-völgy felett nem sokára teljes erejével tündököl majd a trópusi nap. A levegő átmelegszik és a tócsákból kikelnek azok a veszedelmes legyek, amelyek a maláriát terjesztik. Ekkor ragályok tizedelik meg majd a hegyekben harcoló katonaságot. Ezzel már számolt az angol hadvezetőség és a hadtáptérületen, amely azonban még mindig ki van téve a banditák támadásának, ugynevezett védőkunyhókat állítottak fel a maláriától megtámadott katonák számára. Itt magukhoz térhetnek a lázrohamoktól meggyengített harcosok, ha ugyan a visszavonulás alkalmával nem találja el őket ellenes golyó. Stratégiai szempontból nézve nem sok jót hoz a nyár az angoloknak Vazirisztánban. Ipi fakirja ellen indított háború szükségképpen hosszúra nyúlik és ezért érthető, ha a pénzügyi szakemberek elkomorodnak Londonban és Delhiben, amikor Vazirisztánra gondolnak.

Harry Hall Johnson

Az angol-indiai vezérkar egyik utolsó reménysége a felkelés gyors elintézésére egy Harry Hall Johnson nevű ur. Johnson 44 éves és ugyanaz Dél-Vazirisztánban, mint Lawrence volt valaha Arábiában. Általában Johnniek hívják. Ezen a néven ismerik a mahsudok is, akik röviddel ezelőtt nagy meglepetésre megtámadták a lázadó fakir követelését. Azt hiszik, hogy Johnniek sikerül a többi törzseket is rábírn arra, hogy legalább semlegesek maradjanak. Akik azután a fakir mellett maradna, azokkal gyorsan végezne az angol sereg.

— A vér felfrissítése céljából — kíváltkép olyan egyéneknek, akinek béliürülése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

letét titás

nyes keretek

Menorah Journal
Philadelphia. Filadelfiában je-
iter Stimme. Külön-
ak az amerikai ma-
ewyorkban megjele-
Review-Magyar Zsi-
samuel B. Ohlbaum
pedig a spanyol

zsidó lapok a Der
an Zionist. A mexi-
zil a Mexikane
r Leben vonja ma-
ntina zsidó sajtóját

Palesztina lapjai

a palesztinai saj-
sokaságát, amely a
át foglalja el. Ezek
repet a két tekinté-
és a Haarec. A Ha-
a, a Histadruth Ha-
elven jelent meg, a
mint a Haakec című

hogy: tövis.
között látjuk Cou-
hass von Heute és
könyveknek egy-egy
amelyeket Coudent-
tján küldetett meg
Schalom Asch tri-
és ugyancsak érde-
a Házon hadam ci-
adách Imre, magyar
ája, a fordító pedig:

richtigkeik című zsi-
dedikált képét és a
enek a Sein Kampf-
cia nyelvű példányát
Irene Harand ka-
dők óta megfeszített
személtizmus ellen.

ny is szerepel a ki-
ott látjuk Herzl,
Weizmann, Stefan
Wassermann, Lud-
au, Sauerwein, Otto
ur, Avigdor Hameiri
y Armin, Kiss Jó-
Vészi József, Alexan-

el a Keren Kajemet
propaganda anyaga-
kednek a kiállítás-
kiváló festőművés-
szló képeiben kifor-
aró művészt ismert
és.
ás nyolc napig ma-
öt és este tíz óra
A közeljövőben pe-
k Erdély több váro-

litást megtekintet-
ást gyakorolt. Az öt
atott lapok, folyó-
hitet ébresztettek,
az erőszak korszak-
zerületen és amit ugy
szellem (—)

litást megtekintet-
ást gyakorolt. Az öt
atott lapok, folyó-
hitet ébresztettek,
az erőszak korszak-
zerületen és amit ugy
szellem (—)

litást megtekintet-
ást gyakorolt. Az öt
atott lapok, folyó-
hitet ébresztettek,
az erőszak korszak-
zerületen és amit ugy
szellem (—)

riei ráló

ányok nyaraltatása,
penzió. Vasas, jódos,
bajok ellen. Nap- és
lások. Sport. Mérsé-
én indul.

Végetért a Zsidó Párt országos kongresszusa

Nagy lelkesedéssel újra dr. Fischer Tivadart választották meg a Zsidó Párt elnökévé. Nagyonfontosságú és méltóságos határozatokban tiltakozik a párt-kongresszus a zsidó jogok megszorítására ellen

Az ifjúság megszervezését egyik legfontosabb feladatává tette a Zsidó Párt

Bucuresti, június 22. (Az Uj Kelet tud.) A Zsidó Párt országos kongresszusa hétfőn folytatta tanácskozásait. Délután a kongresszus által megválasztott bizottságok üléseztek. A tárgyalások sulypontja a politikai bizottságok munkáján volt, amely dr. Fischer József elnöke alatt reggel kilenctől egyfolytában délután háromig dolgozott. Az ülés első szónoka dr. Fischer Tivadart mélyreható anilízis alá vette a romániai zsidóság politikai helyzetét és behatóan ismertette a párt politikai tevékenységét. Ezután dr. Sami Singer alapos referátumban ismertette a zsidóság viszonyát a többi pártokhoz, a Zsidó Központi Tanács működését és rámutatott

azokra a hiányosságokra, amelyek ennek a szervnek működését hátráltatták.

A politikai bizottság három órai vita után kimondotta, hogy továbbra is kívánatosnak tartja az UER-rel való együttműködését, de megállapította a feltételeket, amelyek alkalmasak arra, hogy az együttműködést, harmonikussá és eredményessé tegyék.

Dr. Kertész Jenő ennek a vitának során értékes hozzászólással járult hozzá a helyzet megvilágításához. A bizottság ezen kívül számos nagyonfontosságú határozatot hozott, amelyet a kongresszus plénuma elé terjesztett.

Újra Fischer Tivadart dr.-t választották a párt elnökévé

Rendkívül fontos és izgalmas lefolyású volt az állandó bizottság ülése, amely az új vezetőség jelölésével foglalkozott. Dr. Fischer Tivadart a bizottság tudomására hozta, családi és egészségi okok megakadályozzák, hogy továbbra is vállalja a párt elnöki tisztét. A bejelentés valóságos konsternációt keltett. A felszólalók valamennyien azt hangsúlyozták, hogy a jelenlegi körülmények között valóságos csapás volna a zsidóságra, ha dr. Fischer Tivadart kitaratná elhatározása mellett. A felszólalók egytől-egyig biztosították dr. Fischer Tivadart legmesszebbmenő bizalmukról és szívhez szóló szavakkal kérték, hozza meg továbbra is az áldozatot a romániai zsidóság ügyéért azzal, hogy vállalja az elnökséggel járó nehéz felelősséget és munkát. Több mint két órán át tartó izgalmas vita után, amelynek során kialakulhatott az a megállapítás, hogy dr. Fischer Tivadarnak a párt élén való megmaradása vitális érdeke a pártnak, sikertől meggyőzni őt, hogy továbbra is vállalja az elnökséget.

A pénzügyi és gazdasági bizottságok munkája

Igen fontos munkát végzett a pénzügyi bizottság is, amelynek tárgyalásai során beszédesen bontakozott ki az a felbecsülhetetlen értékű munka, amelyet Fischer Vilmos fejt ki két éve a párt pénzügyeinek rendezése terén. A bizottság alapos tárgyalás alá vette Fischer javaslatait és azokat ugyszólván változtatlanul magáévá tette.

A gazdasági bizottság, melynek élén M. Segall, a romániai zsidóság gazdasági viszonyainak egyik legalaposabb ismerője állott, átfogó és minden részlethez kiterjedő programot dolgozott ki a romániai zsidóság gazdasági átszervezésének és megsegítésének érdekében.

A bizottság kimondotta, hogy szükségesnek tartja a zsidóság rendkívül fontos gazdasági problémáinak megtárgyalása céljából egy országos gazdasági konferencia összehívását.

A délutáni plenáris ülésen az általános vita szónokai szóltak fel és ennek során külön megemlítsékre méltó felszólalások voltak a zsidó Párt női szekciójának képviselőjében jelentkező Gärtner és Schönberger Kálmáné beszédei.

A női tagozat kiküldötteinek felszólalása

Elsőnek Gärtner Vilma, a temesvári női szekció delegátusa lép a dobogóra és a delegátusok lelkes éljenzése után megkezdte érdekes beszámolóját. A temesvári női szekció két hónappal ezelőtt alakult meg, és a kitarató munka rövidesen száz tag megszervezését eredményezte. A delegátusnő további beszéde során a női szekciók erdélyi és bánáti megszervezését javasolja, mert eddig csak a tartományi jellegű biró kolozsvári és temesvári női szekciókat sikerült megalakítani. A temesvári női szekciónak rövid két hónapos élete alatt sikerült megszerveznie egy lelkes női élcapatot, amely szociográfiai ankét levezetését tűzte programjára, mert ez szükséges a későbbi program, a munkaközvetítő

akció megszervezéséhez, ami hivatva lenne a zsidó munkanélküliség csökkentésére. A temesvári női delegátus beszámolója után Schönberger Kálmáné, a kolozsvári női tagozat nevében emelkedett szólásra, aki részletesen ismertette a kolozsvári női szekció megalakulásának történetét.

A kezdet nehézségeinek leküzdése után — kezdte beszédét a delegátusnő — a kolozsvári női szekciónak sikerült megjelenie a mai kongresszuson, amely első alkalommal történt meg a romániai Zsidó Párt eddigi működése során. Nehéz munkával sikerült mozgósítanunk a zsidó nők nagy tömegeit és bevonni őket a politikai és pártmunkába. A kolozsvári női szekció első komoly megvalósításának tekinthető egy népkönyvtár és egy olvasóterem felállítása, amely lehetőséget akar nyújtani a zsidó nőknek arra, hogy a megfelelő ismeretek birtokába belekapcsolódjanak a párt munkájába.

Mindez azonban csak kezdetnek tekinthető. Nekünk az a kötelességünk, hogy ugy Kolozsváron, mint az erdélyi nagyobb városokban megszervezzük és kiépítsük a női szekciókat. A zsidóság minden társadalmi rétegéhez tartozó nőit bevonjuk a komoly pártmunkába és ezáltal kiszélesítjük a párt kereteit. Munkaprogramunkat a következő pontokban foglalhatjuk össze: szociográfiai munka beindítása, amely alapul szolgálja a következő munkaprogram keresztülviteléhez.

A női tagozat programja

1. A zsidó gyermek szellemi és fizikai nevelése, hogy új, erős generációt állíthassunk a zsidóság mai önvédelmi harcának küzdőterére. Ennek a gyakorlati megvalósításához a következőket tartjuk szükségesnek:

a) a zsidó gyermekkeretek számának növelése,
b) hogy minél több ingyenes és kedvezményes helyet biztosítsunk a szegény zsidó gyermekek számára a hithőzségek által fenntartott zsidó iskolákban. Tanulási lehetőséget kell nyújtani a szegény zsidó gyermekeknek a zsidó analfabetizmus leküzdése céljából, hogy ez megvalósulhasson, növelni kell az iskolai alapokat, ez pedig csakis a progresszív hitközségi adók bevezetésével volna keresztül vitelhető.

c) Meg kell szüntetni a zsidó gyermek tulajdonos szellemi igénybevételét. A chéderekben ugyanis már öt éves kortól kezdve a kora hajnali óráktól a késő órákig veszik igénybe a fejlődésben lévő gyermekeket, akiknek ezenkívül természetesen világi iskolai kötelezettségüknek is eleget kell tenniük, ami összesen napi 14 órát vesz igénybe.

d) A zsidó gyermek módszeres testnevelését akarjuk elősegíteni, hogy erős és ellenálló zsidó ifjúságot neveljünk fel. Mert csak így képzelhető el, hogy megállja a helyét a reá váró nehéz harcban. Követeljük tehát, hogy legalább hetenként kétszer megfelelő testedzési alkalmat nyújtsunk a zsidó gyermekeknek.

A Zsidó Párt felhívása az ország demokratikus közvéleményéhez

A politikai javaslatot, mint a politikai bizottság előadója, dr. Sami Singer ismertette:

„A romániai Zsidó Párt kongresszusa tudomásul véve az összes tartományokból kiküldött delegátusok jelentéseit, a zsidó lakosság politikai helyzetének tekintetében megállapítja, hogy az utolsó négy évben a zsidó lakosság életfeltéte-

A zsidó egészségügy megszervezése

A zsidóság széles létségei egészségügyi szempontból a legszörnyesebb képet mutatják. A külvárosokban nem egy olyan lakás van, ahol tíz ember huzódik meg egy szobába két-három emberre jut egy ágy.

A lehető legmesszebbmenő segítséget kell nyújtani tehát a zsidó kórházaknak és gondozó intézményeknek, hogy feljavítsuk a zsidó tömegek szociál-higiéniai színvonalát. Hasonlóképpen gondozó nővérek minél nagyobb számban való kiképzését kell elősegítenünk, mint amit például a kolozsvári Eszter-rend szolgál.

Kulturális munkánk nagy házag pótlására hivatott. Eddigi működésünk azt igazolja, hogy helyes utat követünk és ezen az uton kell haladunk továbbra is. Most megalakult népkönyvtárunk és olvasótermünk kiszélesítését határoztuk el.

A meglévő női szekcióknak és a jövőben megalakulandóknak állandó időközönként kulturális előadások megszervezését kell keresztül vitniük. A kolozsvári női szekció rendkívül nép egyetem felállítását határozta el az ősz folyamán, karöltve a többi zsidó kulturális egyesületekkel.

Fel akarjuk hívni a kongresszus figyelmét arra, hogy a zsidó női tömegek bevonása a pártmunkába gyarapítja a harcolók tábortát a zsidóság mai nehéz önvédelmi harcában.

Utána Gärtner Eugenia, a kolozsvári női szekció alakulási jegyzőkönyveinek program-pontjairól és a szekció eddigi működéséről számolt be.

A kongresszus résztvevői nagy tapsal adtak kifejezést tetszésüknek és ezzel együtt maguk köré fogadták a lelkesedéssel munkába indult zsidó női szekciókat.

Figyelemre méltó volt Schnierer brassói ügyvéd felszólalása, aki az erdélyi pártszervezet hiányosságaira mutatott rá sok jóhiszeműséggel és annak demokratikus irányzatú új megszervezését kérte. Az általános vita utolsó szónoka Leon Mizrahi ügyvéd volt, akinek mélyreható előadásából a Zsidó Párt ideológiai problémái és szervezeti ügyei bontakoztak ki, egyben megadást is javasolt a terjesztve a kongresszus elé. Majd az egyes bizottságok javaslatát nyújtották be és ezekhez dr. Kertész Jenő, valamint dr. Herman Dezső több érdekes felszólalással járultak hozzá.

lájban minden szempontból nyilvánvaló rosszabbodás állott be.

A politikai, gazdasági és társadalmi jogokból való kizárásnak folyamata indult meg, polgári egyenjogúságunk nagy elvét veszélyeztetve.

Az az egyre inkább hangsúlyosodó tendencia, hogy ténylegesen elrajadják az alkotmányban és törvényekben biztosított jogainkat, nemhogy fenállásra találja a kormány és az alkotmányos hatóságok oldaláról, hanem a legtöbb esetben veszedelmes támogatást kap részükről.

Az ország történelmében még sosem tapasztalt erővel folyó állandó izgatás a zsidó lakosságot a haza kollektivitásával szemben ellenséges népcsoport hamis fényben igyekszik beállítani és követeli, hogy az írott törvényeken és a legelementárisabb emberiség elvein kívül helyezzenek bennünket.

Ez a gyűlölet és izgatási hullám, melyet eltérnek azok, akik az ország polgárai közötti békés együttélés felelősségét viselik, nemcsak a politikai harcokban nyilatkozik meg, hanem abban a kísértetben is, hogy törvényerőre emeljék a legelementárisabb jogoknak, mint munka, oktatás és vallásgyakorlat korlátozását.

De még mielőtt ez a tendencia megvalósításához vezethet, a tettek után, kerülő utakon zárják le a lehetőséget a zsidóság gazdasági élete normális fejlődésének és működésének. Az ezen szomorú körülmények folytán teremtett általános atmoszférában lehetségesnek bizonyult, hogy egy olyan rendszerben, melyben az összes felekezetek illő gondoskodásban és támogatásban részesülnek az állam részéről, a jelenlegi kormány útját vesszen be, megszüntetve a zsidó kultusz megfelelő támogatását.

Kiközösítő jellegű törvényeket alkalmaznak, súlyosan belevágnak a kereskedők, iparosok és szabadfoglalkozásúak érdekeibe azzal, hogy a professzionális szervezetekben megtűrik a kizárólagosságra törekvő mozgalmakat és önkényes

Közgazgatási munkalehetőség

E súlyos meben, amely a zsidó tömegek mind a zsidóság elzárása kétségbeesés az elhelyezkedés romániai Zsidó Párt e tényállás számunkra jeles mos lehet mag

Nem maradhat egy közel egymás és lojális résztvevő a társaság között harmadik ország jellemezésében.

A Zsidó Párt politikai tevékenységét nem szűkítő és a lakosság által amely mögött

Társadalm

A gazdasági bizottság, mint elő

„A kongresszus gazdasági helyzetét a lakosságának sorban ennek a lakosság részéről kéri a párt jövőjének első vonalú kérdéseket hely

Ebből a szempontból és sürögő szja egy központi társadalmi tanulmányt. Mint a zsidó lakosságára szolgáló elemek tartja kis lakosság népszerűsége.

Ugyancsak zsidó lakosságnak az a felhívás választási tanács létesítését,

A bizottságok után nagy izgalom a vezetését meg Fischer Tivadart közö javaslatait elköveti tünnetelt Rosenstein meghát dr Fischer T

Az elnök

Az elnök nagy maga, mint az elnököt, mint a megválasztott arra, hogy a pillanatnyi helyzetnek szemből jövője párt sulypontja akik az elkövetkező zászlót, hogy az újra választott az ország zsidó rokbán vonuljon ezzel adja meg az elnököt, amelyre nagy szüksége a maga és a mevében, hogy tezással fogja az egész romániai

A kongresszus az elnököt, mint a vezetését. Almann, dr. Sami Singer, József, Zierelson, ton Ernő, Filip Mayer Segal, I. dor, dr. Kertész dr. S. Nussbaum

A nyári szünet

Vásároljon kolozsvári Zsidó-kórház sorsjegyet!

Segít szegény betegeknek és örömet szerez önmagának

Huzás 1937. augusztus hó 5-én

4000 sorsjegy, 400 nyeremény Egy sorsjegy ára 50 lej!

Elárusítók Erdély és Bánát minden jelentősebb városában

Közigazgatási intézkedésekkel gátolják a munkalehetőséget.

E súlyos megnyilatkozásokkal szemben, amely a zsidó lakosság egyes rétegeinek mind szélesebb méretű elszegényedéséhez és egzisztenciális lehetőségeinek elzárásához vezet, ifjuságunk a kétségbeesés pradárává esett, elvesztve az elhelyezkedés minden reményét.

Nem maradhat általános hatás nélkül egy közel egymillió lelket számláló munkos és lojális lakosság üldözése, mely résztvevő a társadalmi békét és az összes fiatal között harmonikus együttműködést ösztönző ország gazdasági és politikai új-jáépítésében.

A Zsidó Párt a közvélemény demokratikus lelkisemléteire intéz felhívást, melyet nem szabad befolyásolnia a gyűlölködő és a kívülről hozott vad propaganda által alátámasztott igazgatásnak, amely mögött a revánzs és revízió vágya

Társadalmi, statisztikai és demográfiai tanulmányi hivatal felállítására

A gazdasági bizottság határozatait Szegáll ügyvéd, mint előadó ismertette.

A kongresszus tudomásul véve a súlyos gazdasági helyzetet, amelyben az ország zsidó lakosságának nagyrésze él és amit első sorban ennek a lakoságnak a kiküszöbölésére irányuló és már több éve az ország kormány részéről inaugurált politika idéz elő, kéri a párt jövő vezetését, hogy tevékenységének első vonalába a gazdasági természetű kérdéseket helyezze.

Ebből a szempontból a kongresszus parancsoló és sürgős szükségesség gyanánt kívánja egy központi társadalmi, statisztikai és demográfiai tanulmányi hivatal felállítását.

Mint a zsidó lakosság helyzetének megjavítására szolgáló első intézkedéseket szükségessé teszi a kis kamattal és hosszú lejáratú dolgozó népszerű hitelintézetek létesítését.

Ugyancsak szükségesnek tartja a zsidó lakoságnak produktívabb foglalkozási ágak felé való terelése érdekében pályaválasztási tanácsadó, inas- és iparközlők létesítését.

Az új vezetés

A bizottságok javaslatainak elfogadása után nagy izgalom közepette került sor az új vezetés megválasztására. Amikor dr Fischer Tivadar elnököt választására vonatkozó javaslat elhangzott, a kongresszus percekig ünnepelte az új elnököt. Majd Filip Rosenstein meghatározó szavak kíséretében adta át dr Fischer Tivadarnak az elnöki székét.

Az elnöki székfoglaló

Az elnök nagy ünneplés közepette úgy a maga, mint az új vezetés nevében megköszönte a megnyilvánuló bizalmat és rámutatott arra, hogy a Zsidó Párt nem a zsidóság pillanatnyi érdekeiért küzd, hanem annak szebb jövőjét készíti elő. Éppen ezért a párt sulypontja az ifjuság vállalása nehezül, akik az elkövetkező években átveszik majd a zászlót, hogy azt teljes diadalra vigyék. Az új választott elnök meleg felhívást intéz az ország zsidó ifjuságához, hogy zárt sorokban vonuljon fel a Zsidó Párt mögött és ezzel adja meg munkájának azt a fiatalos elánt, amelyre a mai sorsdöntő időkben oly nagy szüksége van. Ünneplés ígéretet tett a maga és a megválasztott új vezetés nevében, hogy teljes energiával és önfeláldozással fogja szolgálni a Zsidó Pártot és az egész romániai zsidóság igaz ügyét.

A kongresszus hosszasan ünnepelte úgy az elnököt, mint az egész megválasztott új vezetését. Alelnökök lettek: Misu Weissmann, dr Sami Singer, az igazgatótanács tagjai pedig: dr Mayer Ebner, dr Fischer József, Zierelsohn országos főbíró, dr Marton Ernő, Filip Rosenstein, Ilie Mendelsohn, Mayer Segal, Leon Mizrach, dr Nobel Sándor, dr Kertész Jenő, dr Márkus Krámer, dr S. Nussbaum, Fischer Vilmos, dr Jaker

huzódik meg, mint ennek az akciónak igazi hajtóerője, hanem kéri ezt a demokratikus közvéleményt, hogy megfelelő módon lépjen fel az ilyen áramlatok ellen.

A hitközségi autonómia integritásáért

Ugyancsak Sami Singer ismertette a hitközségi problémára vonatkozó határozatot, amely a következőképpen hangzik:

„A romániai Zsidó Párt kongresszusa, tekintetbe véve, hogy a közigazgatási szervek hitéletünk autonómiájának elvét gyakran át-hágja, jölehet ezt az elvet szerves törvény határozza meg;

megállapítva, hogy a meg nem engedhető beavatkozás rendszerét honosították meg hitközségeink vezetésében és közigazgatásában; energikusan tiltakozik e törvénytelen ségek ellen, kéri a kormányt és végrehajtó szerveit hitközségeink autonómiája elvének tiszteletben tartására, kéri hitközségeink vezetőit, te gyenek meg minden lehető, hogy a hasonló beavatkozások elkerülhetők legyenek és érte- seítsék azonnal a zsidó lakosság vezető fórumait, hogy a körülmények által megkívánt intézkedéseket megtehessek.

Ugyancsak ezeknek a szükségleteknek a jegyében kell megteremteni a termelési és fogyasztási szövetkezeteket.

A kongresszus kéri a pártvezetőséget, hogy ezen programponok megvalósításáig az összes fontosabb zsidó lakosságú központokban ingyenes munkás- és tisztviselőközvetítő hivatalokat állítsanak fel.

Az ifjusági határozat

Az ifjusági referátumot Blumenthal nyújtotta be és az a következőképpen hangzik:

„A romániai Zsidó Párt kongresszusa kötelezi a párt vezetőit és összes tagjait, te gyenek meg minden szükséges lépést az ifjuságnak a Zs. P. tagozataiban való legsűrűbb megszervezésére, hogy a legnagyobb figyelmet fordítsák a már létező tagozatokra és általában, hogy különös figyelemmel foglalkozzanak az ifjuság problémáival a Zsidó Párt keretein belül.”

kammer mérnök, Tumarkin és S. Rosenhal. Ezután megválasztották a párt központi tanácsát, melynek erdélyi tagjai a következők:

Dr Borgida József Szatmár, dr Fried Abraham Sziget, dr Halász László Gyulafehérvár, Wasserstrom Sándor Nagyvárad, Reiter Ernő Temesvár, dr Kertész Sámuel Szilágysomlyó, dr Klein Arthur Sziget, dr Halberg Gyula Beszterce, dr Löwenstein Lajos Marosvásárhely, dr Kupfer Miksa Arad,

Színházi kulturánk nagy ünnepei lesznek a Davila Színház szabadtéri előadásai

— Hatalmas arányokban bontakoznak ki az ünnepi játékok előkészületei —

Cluj, június 22. Színházi esemény iránt aligha mutatkozott még nálunk olyan érdeklődés, mint amilyen a Davila Színház ünnepi hetéről szóló híradások ébresztettek. A szerkesztőségi telefonok is állandóan közvetítik az érdeklődők legkülönbözőbb kérdéseit, nemcsak Kolozsvárról, hanem közeli és távoli vidéki városokból is. Minden jel szerint a négy szabadtéri előadás teljesen zsúfolt nézőterek előtt fog lefolyni, ami nagy szó, hiszen 5000 nézőnél több fér be a református kollégium udvarára épített grandiózus nézőtérre.

Színpad és közönség a szabadtéri játékokban

Az érdeklődés nemcsak a színházi teljesítményeknek szól, amelyeknek a Magyar Színház eddigi eredményei után teljes joggal előlegez bizalmat a közönség. A szabadtéri

SZABADULJON MEG A FELESLEGES HÁJTÓL!

Minden fáradság, minden diéta nélkül karcsu alakja, ragyogó egészsége lesz!

Ha túlságosan kövér, kövesse azt a módszert, amelyet az egész világon az emberek százezrei használnak, hogy újra visszanyerjék normális súlyukat. Karcsu lett az alakjuk, kecses és — ami mindennél többet ér — egészségük ragyog. Nem nélkülözték az ételt, nem fáradtak el unalmas torna- gyakorlatoktól, csak Kruschen sokat szedtek, — ez volt minden! Olvassa az alanti levelet:

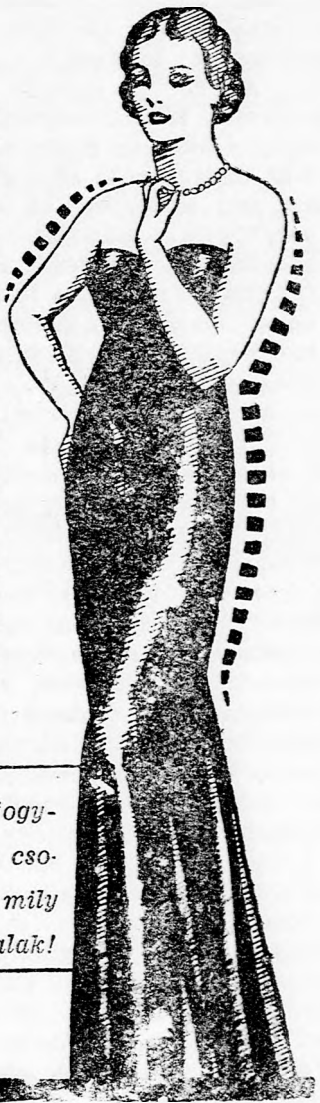
5 hónap alatt 15 kilóval kevesebb

„Nem találok eléggé szavakat, hogy kifejezzem mely hálmat az eredményért, amelyet soványítókurám alatt Kruschen sókkal elértem. Mindössze öt hónapja, hogy elkezdtem a kurát; 78 kiló nyomtam és most mindössze 66 kilós vagyok. Természetes, hogy pontosan követtem a megjelölt előírást: minden reggel, éhgyomorra fél ka-

nálka Kruschen só egy pohár meleg vízben. Tovább is szedni fogok minden reggel Kruschen sőt. Sokkal könnyebbnek érzem magam, sokkal élénkebb és energikusabb vagyok.“ A. N. aszony M.—ben.

Kruschen — ideális fogyókúra

A kövérség a kiválasztó szervek rossz működésének a következménye. A Kruschen sók pontosan működnek, visszaditják minden kiválasztószerv munkáját. E módon, a „salak”, amely eltömi a szervezetet, az ételmaradékok, nem tudnak felgyülni, nem tudnak átalakulni a szövetekben hájjá. A felesleges hajtóanyag, felszívódik nyom nélkül. Ime, e modon „fogynak” kedve szerint minden kinlódás, minden veszély, minden nélkülözés elkerülésével. Rövid idő múlva újra visszanyerheti normális súlyát. És minden tekintetben sokkal jobban érzi magát.

F O N T O S !

Howy fogyjon, minden reggel, üres gyomorral fél kanálka Kruschen sőt kell szednie egy pohár meleg vízben. Minél melegebb a víz, annál gyorsabb a hatás!

Oh, howyefogy- tál! Mily csodás test, mily elragadó alak!

Grünberger József Nagyszében, Szirmai István Kolozsvár, Schwartz Ignác Kolozsvár, dr Fährndrich Ernő Kolozsvár, Leichtmann Andor Arad, Wigdorovits Izsó Kolozsvár, dr Klein Ernő Nagyvárad, dr Gellért M. Nagyvárad, dr Weisz Arthur Temesvár, dr Fuchs Albert Arad, dr Engelberg Dező Marosvásárhely, dr Kirschner Arnold Lugos, dr Spitzer Sándor Temesvár, Schönberger Kálmán Kolozsvár, Gärtner Vilma Temesvár, Weisz Gyula Kolozsvár, dr Weinberger Manó Dés, dr Beer Emánuel Dés.

A kongresszus lelkes hangulatban este 9 órakor ért véget.

azt is, hogy a többségi nemzet köréből is igen élénk és jóindulatu érdeklődés mutatkozik az ünnepi előadások iránt. A román közélet reprezentánsai nemcsak hogy érdeklődnek az ünnepi játékok iránt, hanem máris megbeszélések folynak az illetékesek között arról, hogy a jövőben „Kolozsvári hetek” formájában együttműködés jöjjön létre az ünnepi játékokra a Magyar Színház és a Román Opera között.

Az ünnepi játékok előkészületei A szabadtéri játékok előkészületei természetesen rohamosan közelednek a befejezéshez. Nagyvonalu, hatalmas kép bontakozik ki. Ugy az ember tragédiája, mint a Hamlet és a Lilliom előadásai az erdélyi hagyományoknak megfelelő nemes egyszerűségben, a külső eszközök mértéktartó adagolásával, a külső effektusokat a belső hatások alá rendelve fogják életrehozni a három remekművet. Persze azért a szem is megkapja a magáét, de elsősorban a lélek kielégítésére törekszik az előadás. Minden remény megvan arra, hogy a színház rendkívüli erőfeszítései nem maradnak siker nélkül s a közönség valóban ünnepi élménnyel lesz gazdagabb.

Atelier Ioan Szabó S.A. CLUJ, Calea Regele Carol II. 51. szám. Speciális vas- és fémöntőde Szürke öntvények minden szilárdságra. Motorhengerek, betétek és hengerfejek. Sav- és tűzálló öntvények. Kéregöntvények malmok részére. Magas szilárdságú bronzok előírás szerint. Alumíniumöntvények.

A nyári szezon egyik legfontosabb köz- szükségleti cikke: az ecet. Nagyváradon új, modern,

kóser ecetgyár létesült. Figyeljen a TIGRIS márkára!

Kellemes aroma, elsőrangú minőség, versenyképes árak. Fűszeresek kérjenek azonnal ajánlatot a gyártól: Fabrica de Oțet Tigru, Oradea. (Tel. 503.) A gyár a nagyváradi ort. rabbinátus - kaszusz-bizottságának felügyelete alatt működik.

כשר אף למהדרין מהמהדרין

szabadszolgálatok és önkényes

Zsidók és arabok

Mohamed bosszút áll a zsidó költőn. Hatszáz zsidó lefejezése. Aki meg akarta mérgezni a profétát. Omár kalifa és a zsidók

A zsidókhöz való vonzódását bizonyítja Mohamednek az a hite, — amely bizonyára abban az időben közhit volt — hogy az arabok Abraham leszármazottjai, ama Abrahamé, aki elsőnek ismerte fel az egyisteniséget. Ő volt Jismaelnek apja, akitől az arabok származtatják magukat. Mohamed magát a proféták időbeli sorában utolsónak és végérvényesnek tekinti. Mózes és Jézus csak koruk profétái voltak, ő azonban, akit Gábrriel arkangyal inspirált, bár nem tud csodákat tenni, de megnyilatkozásai a régieket mindenben kielégíti, sőt túlhaladja.

Mohamed sokat remélt a zsidóktól, e reményeiben azonban korán csalatkozott. Azt hitte, hogy Jathribban nemcsak tanulni fog a zsidóktól, hanem támogatni fogják őt más tekintetben is: le fognak csatlakozni közösségéhez. Amikor az egymással ellen hadakozó arab törzsek között helyreállította a rendet és bizonyos hatalom fölélt rendelkezett, amikor már sikerült neki az első mecseteket felépíteni, már akkor is az volt a törekvése, hogy megnyerje a zsidókat a maga számára. Az istentisztelet rendjén követelte, hogy az imádkozók Jeruzsálem felé álljanak arcukkal, amivel hivatalosan elismerte a zsidó főváros szentségét. A tisztálkodás rendelkezéseit is bibliai törvények szerint léptette életbe, többek között, hogy a hullott állat és a disznóhús élvezetétől eltiltotta híveit. A zsidók közül csak elenyésző töredék ment át Mohamed táborába, a tömeg nem volt hajlandó elismerni Mohamedben isten küldöttjét. Mivel erősebb lett a hódítások révén az izlám mozgalma, a zsidók most annál inkább félre vonultak tőle. Hogyan is ismerhették volna el magukénak ezt az embert, aki a háboruban nem ismert kíméletet, aki nem ismerte csak hallomásból a mózesi törvényt és akinek élete sehogysam talált ahhoz az ideálhoz, amelyet a zsidó nép követhetett volna. Régebben szombat volt a mohamedán vallás munkaszünetes napja, a vallásalapító most már a zsidók iránt való ellenszenvből péntekre tette ezt át. Nem követelte a pihenésnek azt a szigorú betartását, mint a zsidók, hanem megelégedett azzal, hogy a hívők menjenek e napon az isten házába, azontul elvégezhetik napi munkájukat. 624-ben, miután Bedr mellett legyőzte a mekkai pogányokat, elhatározta, hogy a zsidók ellen kíméletlenül fog eljárni.

Különösen fellázított Mohamedet egy zsidó költőnek, Kaab Ibn Aschraafnak a háboruban elesett hőseket dicsőítő gyászdala és Asma költőnőnek egy szatirja a vallásalapító ellen, akit hamis profétának nevezett. A költőt a proféta bosszúja egy ideig nem tudta elérni, de a mót orgyilkosokkal ölette meg éppen amikor csecsemőjét szoptatta. Hasonlóképpen „intézte” el Abu Afak zsidó aggasztant, aki egyik levelében tiltakozott, hogy Medinában Mohamed elhódítsa a zsidó község tagjait. Mohamed később nem nyugodott addig, amíg Ibn Aschraaf is kezébe nem került, akivel úgy bánt el, mint a többi ellenséggel. Ezután már nemcsak egyes zsidó ellenségeit akarta elintézni, hanem a tömegeket is. Felszólította a Kainuka törzshöz tartozó zsidókat, hogy hódításaiiban lassák isten útját és térjenek meg hozzá. A zsidó törzs hallani sem akart erről és felvette a harcot Mohamed csapataival.

A zsidók azt hitték, hogy testvéreik gyorsan segítségülre fognak sietni, a segítség azonban elmaradt és tizennégy napos ostromzár után a kiéhezett zsidó törzs kénytelen volt magát megadni. Mohamed hosszas alkudozás után megengedte, hogy a férfiak kivándorolhassanak területéről. Így került a zsidó Kainuka törzs Transzjordániába (Erdrei tartományába), ahol a perzsák szomszédsgában telepedett le. A kainukák veresége után Mohamed a „Bné Nadhir”-törzs ellen vonult. Ezeket azért büntette, mert örültek a proféta egyik vereségének. Kivágatta pálmafákat és lehetetlenné tette otllakásukat, minthogy a törzs szinte kizárólag datolyából élt. A zsidók a Medinától északra fekvő Chaibárba vándoroltak ki, ahol egy részük itt telepedett a másik pedig Transzjordániába ment, testvéreik közé.

Az Arabiában maradt zsidók szövetkeztek Mohamed ellenségeivel, akiket azonban a proféta harcosai legyőztek. Mohamed most már teljesen ki akarta irtani a zsidókat. Átadta őket egyik vezérének, Saad ibn Muadnak, aki a férfiakat lefejeztette, a nőket és gyermekeket rabszolgákká adta el, javaikat pedig felosztotta az igazhitűek között. Hatszáz zsidót fejeztek le Mohamed jelenlétében, aki az utolsó órában felszólította őket, hogy térjenek át a mohamedán vallásra. De ők vezérukre, Choni ben Achtabra hallgattak, aki lefejezése előtt odakiáltotta Mohamednek: „Hamis proféta vagy!”

A proféta egy zsidó leányt vett háremébe,

Rihana nevűt, akit erőszakkal az izlámra térített. Mindezeket a „haditetteket” a Koránban természetesen feldicsőíti és főleg Allah akaratának tudja be. Nem elégedett meg a medinai zsidók kiirtásával, seregeivel átment Chaibárba, mert tudta, hogy a muzulmán-ellenes koalícióban benne vannak a zsidók is.

Mielőtt elküldötte volna hadizenetét, orvul legyilkoltatta Abu Rafi zsidót, a koalíció egyik vezérének. Magához csábította béketárgyalás ürügye alatt a zsidóknak egy másik vezető egyéniségét, Usairt, aki harmincad magával ment Mohamed táborába. De már utközben orgyilkosai lemészárolták a küldöttséget, egyetlen ember kivételével, aki megmenekült. Ekkor 628 tavaszán megindította hadjáratát Chaibar ellen. A zsidók ismét elsáncolták magukat megerősített városnegyedekben, ahol a tulerővel szemben nem tudták tartani magukat. A város kifosztása után Mohamed ezuttal megelégedett azzal, hogy Kainana zsidó vezért hosszú kínzás után kivégeztette, aztán háremébe vette fiatal feleségét, Safiát.

A zsidók továbbra is Chaibarban maradtak, de kötelesek voltak jövedelmük felét a muzulmán hatóságoknak beszoigáltatni.

A háremhölgyek között volt abban az időben egy fiatal nő, Sainab, özvegye egy hősi halált halt chaibari zsidónak, akiről tudták, hogy kitűnően főz. Ezt az asszonyt konyhafőnökévé nevezte ki Mohamed. Sainab egy alkalommal elkészítette a proféta kedvenc ételét, az erősen fűszerezett báránysültet, de mérget tett belé. Mohamed előbb az asztalnál ülő egyik barátját tüntette ki azzal, hogy az étel felét átnyújtotta. A barát sietett möhöz megenni a kegyes ajándékot, amitől pár pillanat alatt meghalt. Mohamed még idejekorán kiköpte szájából a húst és megmenekült a biztos haláltól. Amikor később megkérdezte Sainabtól, miért cselekedte ezt, a szép zsidó asszony így felelt:

— Borzalmasan bántál el népemmel, amit megakartam torolni. Így gondolkoztam: Ha egyszerű hódító vagy, akkor jót cselekedtem azzal, hogy megmérgeztetlek, mert népemnek nyugalmat szereztem vele, de ha proféta vagy akkor isten bizonyára figyelmeztet az én szándékomról és nem lesz bajod.

Mohamed nem kegyelmezett meg az asszonynak, hanem rövidesen lefejeztette, de a méreg hatását sokáig érezte. Néhány év után, halálos ágyán is azt hajtogatta, hogy a zsidó hős özvegye okozta halálát.

A proféta zsidók elleni fanatizmusa évszázadokon át begyökeresedett a mohamedánokba. Csak természetesen, hogy a zsidók is gyűlölettel és fájdalommal gondoltak arra a vallásalapítóra, aki vérrrel-karddal terjesztette tanait.

Mohamed halála után, amely 632-ben következett be, a kalifák, Mohamed utódai, világi hatalmat is gyakoroltak és a legexpanzívabb politikát folytatták. A nomád beduinokból katonaságot szerveztek s néhány év alatt a Kelet nagyrésze már hatalmuk alatt állott. A hellénizált Kelet az arabok birtokába jutott, Perzsia és Byzánc és Babylonia, Sziria, Palesztina, Egyiptom és az északafrikai partvidék két évtizeddel Mohamed halála után már az első arab kalifák — Abu Bekr, Omar és Othman birtokában volt. Palesztina meghódítása hat évig tartott (634-től 640-ig).

Jeruzsálem bevételkor már nem voltak a városban zsidók. Heraklius császár kilenc évvel azelőtt kiirtotta őket. Omar kalifa egy mohamedán hitre áttért zsidó barátjától kért tanácsot, hogy hová építse a mecsetet. Kaab azt a tanácsot adta, hogy oda kell építeni, ahol egykor a zsidó szentély állott. Omar azonban zsidóbarátsággal gyanúsította meg barátját. Nyilván — mondotta — azért szeretné ezt, mert azt akarja, hogy minden mohamedán imájában arcát nemcsak a mecset felé, hanem Izrael régi dicsőségének irányába fordítsa. A történelem kutatói ma sem derítették ki, vajjon Omar később nem építette-e mégis a szentély helyére a mecsetet.

Az arab krónikák úgy tudják, hogy a byzanci papok ki tudták eszközölni Omárnál, hogy a zsidókat továbbra se engedje be Jeruzsálem városába. A tilalom azonban nem tartott sokáig. Omar a zsidók iránt megértéssel viseltetett és megengedte nekik, hogy a Szentfalhoz záránokoljanak. A kalifa nem követelt a zsidóktól egyebet, mint az adók pontos beszoigáltatását, hogy lónáton ne járjanak, ünnepi felvonulásokat ne tartsanak. Csupa olyan rendelkezés, amit respektálniok kellett nemcsak a zsidóknak, hanem mindazoknak, akik nem vették fel a muzulmán vallást.

A későbbi kalifák a hódítások nyomán a nemzetiségekkel szemben engedékenyebbek lettek, így a zsidókkal szemben is, akiknek megélhetését és önkormányzatát mindenütt elősegítették, ahová kardjuk hatalmával el-

jutottak. Kivéve Arabia belsejét, amelyet teljesen izlámítottak. Nehéz helyzetük volt a zsidóknak Babyloniában, amikor a mohamedán seregek ide is betörték.

Abban az időben Babyloniában a zsidók úgy éltek, mint saját otthonukban. Egész tartományokat vadlhattak magukénak, földmívelést üztek és ahol a városokban többségben voltak, népi életüket folytathatták és mélyíthették. Az arab hódítók hadjárata (633—638) a legkönnyebben ment, minthogy Perzsiában akkor a dinasztikus zavarok nagyon gyöngítették az állam tekintélyét és erejét. Chalid arab hadvezérnek könnyű dolga volt. Babyloniát pár év alatt már szállíthatták Omár kalifának és utódjának, Othmannak. Omár eleinte megszerette a babyloniai zsidókat és barátságot tartott fenn velük, ami szokatlan hódító és hódított között. A zsidó exilarchának, Bostanainak feleségét szerzett, egy meghódított perzsa hercegnőt, Dárát. Ezzel akarta manifeszálni, hogy tiszteletben tartja az exilarchának Dávid királytól való származását.

A hódítás első éveit után a zsidók visszanyerték régi jogukat Babyloniában, később Palesztinában is, amelyet az arabok két részre

osztottak: Filasztinra, melyhez az egykori Judea és Samaria tartozott és Urdunra, amely a Jordán területet és Galileát ölelte fel. A zsidók visszamehettek Jeruzsálembe. Egyik kalifa, Abd el Malik még kísérletet tett arra is, hogy a muzulmán hívek ne Mekkába záránokoljanak a pogányságra emlékeztető kába köhöz, hanem jöjjenek Jeruzsálembe, az egyisteniség ősi várába. Szulejmán (715—717) tovább ment és Jeruzsálem közelében, Ramlahban ütötte fel székhelyét. Csak a fanatikus II. Omár, aki Szulejmánt követte, üldözte a zsidókat és másvallásúakat. Ez az üldözés azonban inkább nagyobb adózásokban merült ki, semmint jogfosztásokban.

Uj fejezete az arab hódításoknak 670-ben kezdődik Carthago meghódításával. A berber törzsek, amelyek abban az időben Északafrikában éltek, a zsidókkal a legjobb viszonyt tartották fenn. A zsidók szívesen látták az arabok hódításait, nem ugyan Afrikában, hanem a keleti gótok által uralt Spanyolországban, ahol abban az időben a zsidókat üldözték. Az arab-zsidó viszonynak új lendülete kezdődik ebben a korban, amely a zsidó történelemnek legérdekesebb és legtanulságosabb szakasza. (sz.)

SZÍNHÁZ-FILM

Tudnivalók a színház szabadtéri játékaikról

1. A szabadtéri játékok szombat este kilenc órakor kezdődnek. Az ember tragédiája előadásával. Vasárnap este ugyancsak az ember tragédiája kerül színpadra. Kedden a Hamlet, csütörtökön pedig a Liliom előadása fejezi be az ünnepi hetet.

2. Az előadásokat a református kollégium udvarán, az ősi templom tövében épített, tizenhét méter széles, tizenkét és félméter magas, tizenkét méter mélységű, ötszösz színpadon tartják. A nézőtér 5100 ülőhelyes.

3. Az előadásokat Kádár Imre rendezi, a színház egész rendezői gárdájának bevonásával. A zenekart Stefanidesz József, a köz-

remilködő Erzsébet énekkart és Magyar Dárdát Rezik Károly vezetik. A színpadot Rajnai Sándor tervezte és Tökés János okleveles ácsmester építte fel. A díszleteket Kudelász Károly festi. A színpadmesteri munkálatokat Fényes Antal, a világosító munkákat Tunyogh Lajos és Stern József irányítják. Több ügyelő gondoskodik az előadás zavartalan lefolyásáról Örvössy Géza főügyelő vezetésével.

4. Az előadásokban a színház teljes művészeti személyzete, stúdió növendékei és több mint 100 munkásműkedvelő vesz részt. Évtáv Fényes Alice, Adámcs Nagy István, Lucifert Kovács György alakítják.

HETI MŰSOR:

Szerda 9: Szerelmelem jitélem. (Ötödösör. Az operett együttes bucsuelőadása, a színházi év utolsó operettelőadása.)

Csütörtök és pénteken: Az ember tragédiája szabadtéri előadásának előkészületei miatt nincs előadás.

Szombat 9: Az ünnepi játékok megnyitói előadása a református kollégium udvarán felépített szabadtéri színpadon: Az ember tragédiája.

Vasárnap d. u. 3: A színházi stúdió növendékeinek vizsgaelőadása. (Operett, dráma és vígjáték részletek. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap este 9: Az ünnepi játékok második előadása a református kollégium udvarán: Az ember tragédiája.

Hétfőn a Hamlet szabadtéri előadásának előkészületei miatt nincs előadás.

Kedd 9: Az ünnepi játékok harmadik előadása a református kollégium udvarán: Hamlet.

Szerdán a Liliom szabadtéri előadásának előkészületei miatt nincs előadás.

ROYAL MOZGO MŰSORA:

Csütörtök és pénteken: Az ember tragédiája készült szovjet filmremek. II. A 40 éves férfi. Silva Sidney és Herbert Marshall filmreke. Előadások kezdete: 3, 6 és 9, illetve 1/5, 1/8 és 1/10 órakor. Olcsó nyári helyárak: 15 és 19 plus bélyeg.)

OPERA MOZGO MŰSORA:

Hétfőn premier: Zokogó szívek. Al Jolson legújabb filmje.

MUNKAJ MOZGO MŰSORA:

Kedden és szerdán 3, 6 és 9 órakor: I. Variete. Izgalmas cirkuszdráma. Fősz.: Hans Albers és Annabella. II. Nagyhercegnő és a pincér. Vígjáték. Fősz.: Bing Crosby és Kitty Carlisle. III. Journal.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Aláírás-reszöknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Intelligenter junger Mann, gewesener Talmudist wäre geneigt gegen komplette Verfügung zu einer besseren orth. Familie auf Land zu gehen oder Kinder in einem Kurort zu begleiten. Unterrichtet als Gegenleistung Gemora sowie profane Gegenstände, vorbereitend durchgefällene Gymnasiumschiüler. Angebote unter „Intelligent“ befördert die Redaktion.

Antikbutorok eladók str. Regala 10 sz., emelet.

Marmorosch Bank betétkönyveket legmagasabb árban vesz. Hirsch Salomon Huedin.

Keresek garanciaképes fiatalembert papkereskedés önálló vezetéséhez. Libraria „Mercur” Dej.

Eladó mozi rendezés. AEG vetítógép, hangos felszerelés, tonet és felhajlítható székek, dinamó stb. Komplet, azonnal üzembe hozható teljes felszerelés. Lakatos József Sácueni, jud. Bihar.

Uvegkereskedőség, fiatal, ügyes munkatérő, aki a román, német és magyar nyelvet tökéletesen bírja, ügyes számoló, azonnali belépésre keresetlik. Kimerítően írott ajánlatok fényképmelléklettel ellátva I. Adler & Fiul, sticlaria Timisoara, II. Piața P. Rares No 1 alá kéretnek.

36 éves kereskedő saját házzal oly kereskedő családból való élettársat keres, ki hat éves leánykájának szerető anyja lenne. „Kereskedő” jellegre a kiadóba.

Nyaralóba elmenne Széfer-tórával rendelkező Uvegek kabin kabinokkal. Gottlieb Oradea, D. Cantemir 50.

Lakótársnót keres tisztviselő külföldi bejárati szép szokáshoz a nyári hónapokra. Csak a takarítást kell fizetnie. Cim a kiadóban.

Benősülhet intelligens orth. fiatalember, jómenő üzletet kap. „Errettségizett” jellegre a kiadóba.

— Az egész let

alkozik Károly k Varsóból jelentik: roly román király útözetü hegyi vad vesz a tiszteletére. Különb az egész foglalkozik az ur alkalomból két ka egyik a légi had di csapatok fogna roly király, Mihály látogatnak Krakko nek el Pilsudski kastélyban, ahol az előkészületek k

— Rendkívül k zít voltak könyv San Franciscoba Moszkvából jelent Beliakov pilóták, sarkon keresztül iratilan közölték, kedvező körülmén g 4000 méter m ködniök, söt hely kedtek. Gépliket Luigi szigetétől tótták és csak a idő. A Mackenzie kerültek, majd a és eső időben sz

— Szív- és ideg betegknél, közve vedőknél egy poh zsef” keserűviz re ve, a beket alap és a máj működés tást és az anyaga ja.

— Goga külföld tentik: Goga nehár zik, tudni véli a C ügyeit Vuza fogja

— Kitüntették Moszkvából jelent böttsége a „szo tette ki és a Leni kevinc és Pavlov szovjetek védelmé kért. Más 90 szer dekkel tüntettek kiképzés terén ny

— Rövid hírek nisztertanács 6 év Kelet-Afrika kélv kincseinek értékes herceg julius 7-én nővel. — Vilmos felkereste Juliann férjét, Bernard he 231 szavazattal 9 gadott el, amely zési csokra.

Augusztus 5. vári Zsidó sorsjáté

Cuj, junius 22 szágerzte nagy jgyírodák a kol sorsjátékára, am 5-én lesz. Ma má a zsidókórház m játékat mert a mény anyagi ala síteni. A kórház mézetesen állan zsidó közönség száait adják vis vosok számára n zisztenciális lehe a leginkább tám menyöknek és a sorsjátékok rend tudja az egész et tetét. A tárgysó kusabb megoldá nak anyagi támó dig a kórház tá szolgáltatóst ad értékes tárgyaká pi élet, a megél m lakás számá

A Zsidókórház játéknak sorsje lozsvári Kereske hangos reklámm hanem csak a v dőkön, betegeket vásárolta a sor lven kifüggesztí nak tábláit. Mí árusokhoz és vá

HIREK

Az egész lengyel sajtó részletesen foglalkozik Károly király varsói látogatásával. Varsóból jelentik: A lapok közlik hogy Károly román király fogadtatására egy festői ünnepi hegyi vadászreid is kivonul és részt vesz a tiszteletére rendezendő ünnepeken. Különböző az egész lengyel sajtó részletesen foglalkozik az uralkodó látogatásával mely alkalomból két katonai parádét is rendeznek, egyiken a légi haderők, másikon a szárazföldi csapatok fognak bemutatást tartani. Károly király, Mihály vajda és Moszcicki elnök el látogatnak Krakóba is, ahol koszorút helyeznek el Pilsudski marsall sírján. A Laz-niki-kastélyban, ahol a román uralkodó lakni fog, az előkészületek befejezést nyertek.

Rendkívül kedvezőtlen körülmények között voltak kénytelenek utjukat folytatni a Sza Franciscoba startolt orosz pilóták. Moszkvából jelentik: Csaklov, Bajdukov és Bellakov pilóták, akik Moszkvából az Eszaki sarkon keresztül Amerikába repültek, táviratilag közölték, hogy utjuk nem folyt le túl kedvező körülmények között, majdnem végig 4000 méter magasságban kellett tartózkodniok, sőt helyenként 6000 méterre emelkedtek. Gépüket háromszor lepte el jégréteg. Luigi szigetétől kezdve az eget felhők borították és csak a Sarkvidék felett volt derült idő. A Mackenzie-folyam közelében viharba kerültek, majd a Cendes óceán felé szálltak és esős időben szálltak le Portlandban.

Sziv- és idegbajosoknál, vese- és cukorbetegknél, köszvényekben és csuszban szenvedőknél egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz reggelként éhgyomorra véve, a beletet alaposan kitisztítja, a gyomor és a máj működését előmozdítja s az emésztést és az anyagcserét lényegesen megjavítja.

Goga külföldre utazik. Bucurestiből jelentik: Goga néhány nap múlva külföldre utazik, tudni véli a Credinta. Távollétében a párt ügyeit Cuza fogja intézni.

Kitüntették a „szovjetek hősei”-t. Moszkvából jelentik: A szovjetek végrehajtóbizottsága a „szovjetek hősei” címmel tüntette ki és a Lenin-renddel dekorálta Szmugkevics és Pavlov hadtestparancsnokokat a szovjetek védelmében kifejtett munkásságukért. Más 90 személyt különböző érdemeikkel tüntettek ki a vörös hadseregnek a kiképzés terén nyújtott szolgálataitért.

Rövid hírek mindentinnen. Az olasz minisztertanács 6 éves tervet fogadott el Olasz Kelet-Afrika kello felszerelése és gazdasági kincseinek értékesítésére. — Károly svéd herceg július 7-én esküszik von Rossen herceg nővel. — Vilmos volt német császár tegnap felkereste Julianna holland trónörökösöt és férjét, Bernard herceget. — Az angol alsóház 231 szavazattal 98 ellenében határozatot fogadott el, amely új hiteket nyit fegyverkezési célokra.

Augusztus 5-én lesz a kolozsvári Zsidókórház tárgysorsjátékának húzása

Cluj, június 22. (Az Uj Kelet tud.) Országoszerke nagy munkával készülnek a sorsjegyek a kolozsvári Zsidókórház tárgysorsjátékára, amelynek a húzása augusztus 5-én lesz. Ma már hagyományossá vált, hogy a zsidókórház minden évben megrendezi sorsjátékát mert a nélkülözhetetlen zsidó intézmény anyagi alapjait ezzel is fel kell frissíteni. A kórház zavartalan működéséhez természetesen állandóan igénybe kell venni a zsidó közönség adozásait. Emterek ezazait adják vissza itt az életnek, zsidó orvosok számára nyújtanak tudományos és egészségügyi lehetőséget. Kétségkívül egyike a leginkább támogatásra igényt tartó intézményeknek és amikor a Zsidókórház tárgysorsjátékot rendez maga mögött kell, hogy tudja az egész erdélyi zsidó társadalom szeretetét. A tárgysorsjáték egyike a legpraktikusabb megoldásoknak. Egyrészt a kórháznak anyagi támogatást nyújt, másrészt pedig a kórház támogatója számára is ellenszolgáltatást ad: a megvásárolt sorsjegy értékes tárgyakat nyer, melyek a mindennapi élet, a megélhetés, vagy a polgári kényelmi lakás számára szükségesek.

A Zsidókórház augusztus 5-iki tárgysorsjátékának sorsjegyét már árusítják a kolozsvári Kereskedelmi Hiteintézet fiókjai. Nem hangos reklámmal dolgozik ez a sorsjáték, hanem csak a vásárlók szívéhez szól: szenvedőkön, betegekben, szegényeken segít, aki megvásárolta a sorsjegyet. Minden elárusítottégyen kifüggesztik a kórház tárgysorsjátékának tábláit. Mindenki menjen el ezekhez az árusokhoz és vásárolja meg a sorsjegyet.

Tízezer sportember vonul fel a sportok napján az uralkodó előtt. Bucurestiből jelentik: Ma tartják meg a fővárosban a sportok napját, amelyen több mint 10.000 sportember vonul fel az ANEF-stadionban az uralkodó előtt. Többek között 3000 futballista, 200 kerékpáros, 200 futó, stb. vonul fel az ország minden részéből.

Szegély- és nyugdíjpénztárt létesítenek a kereskedők számára. Bucurestiből jelentik: Az ipar és kereskedelmi minisztérium kezdeményezésére illetékes részről azzal a tervvel foglalkoznak, hogy mindenféle kategóriájú kereskedők számára segély- és nyugdíjpénztárt létesítsenek. A pénztárt törvényrendelet útján állítanák fel és azt Pop Valer dolgozná ki.

Cukorbetegek!

Dr. Prof. Senftner szerint gyártott diabetikus liszt, kenyér- és tésztafélek.

„Diabet“

romániai képviselőnél Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga No 11. Kérjen ismertetőt.

Beülték a taxiba és kirabolták a sofört. Bucurestiből jelentik: Ma éjjel, két jólöltözött fiatalember szállt be egy taxiba és egy órai sétalkocsizás után a Drumul-Seriu utcában megátámadták, elverték a sofört, akit azután kifosztottak.

Halálozás. Lakos Dezsóné folyó hó 22-én elhunyt. Temetése folyó hó 23-án délután 1/3 órakor lesz a neolog temető halotaszobájában.

Élénk tevékenységre készül Erdélyben a román front. Bucurestiből jelentik: A Capitala állítja, hogy Vaida-Voevod, a Frontul Romanesc elnöke őszig nem tér vissza a fővárosba. A Front a nyáron több összejövetelt rendez Erdélyben.

VICHY ASVANYVIZEK
A FRANCIA ALLAM GYÓGYFORRÁSAI

VICHY CELESTINS
CUKORBÁJ, VESE- ÉS HÓLYGÁSBANTALMAK, KÖSZVÉNY ÉS ARTRITIZMUS GYÓGYÍTÁSÁRA.

VICHY GRANDE GRILLE
MAJBAJOK ÉS EPEBANTALMAK ELLEN.

VICHY HOPITAL
GYOMOR- ÉS BELBANTALMAK GYÓGYÍTÁSÁRA.

APHATÓ MINDEN FOSZTERGYZLETEN ÉS GYÓGYEZTETÉSEN

Holnapra időprognózis. Emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, enyhe keleti szél, változatlan hőmérséklet, viharok az ország déli és keleti részeiben. Ma délnben a fővárosban 28 fokot mértek.

Négymillió lej egy labdarugóért... Londonból jelentik: A Bertford sportegyesület 4.200.000 lejt fizetett a Balton Wanderersnek Eastham nevű játékosáért. Csekélység...

Az új banktörvény (a sajtóhírbakat helyesbítő törvényrendelettel) magyarul dr. Mandel Fordító Irodában Cluj, Memorandumul 24. Ara 40, vidékre 50 lej.

Még mindig folynak a bolgár trónörökös születése alkalmából rendezett ünnepek. Szófiából jelentik: A bolgár trónörökös születése alkalmából rendezett ünnepek még mindig folynak. Az egész lakosság részt vesz az ünnepeken. Az összes városokban és falvakban istentiszteleteket tartanak. Az új kegyelmi rendelet alapján 4000 foglyot engedtek szabadon, a többiek büntetését leszállítják. A bolgár rádióállomás tegnap este ünnepi műsort sugározott.

„OLLA” GUM

Preservatív a legmegbízhatóbb óvszer. Többször kintintetve aranyéremmel. Legujabban az 1959701 számú amerikai Patentet nyerte.

Aranyér ellen Goedecke féle Anusol!

A zsidóság virágzásai a zsidó kórháznak. A kolozsvári zsidó kórházvezetője ez uton is meleg köszönetét küldi 500 zsidó gyermeknek és a kolozsvári ort. zsidó elemi iskola érdemes tanstestületének azért a kedves gesztusért amellyel a szokásos vizsgai virágokról lemondtak hogy azoknak az árát a chuji zsidó kórháznak adják. Több mint ezer lej gyűlt össze így a szegény betegek javára, mert minden kicsiny virágzásál örömmel hozta pár lejt erre a célra, megértette, hogy a hervadó virágnál maradandóbb a jótékony célra fordított összeg. A pénznél is sokkal értékesebb elismerés ez az adomány a kórházvezetője új igazgatósága részére mely sokkal nagyobb összegekre számít hogy a kórházat sürgősen kibővítsse és ez az aránylag kicsiny adomány biztatásul szolgál neki, hogy a nagyok sem maradnak ki a sorból. A tanítótestületnek azonban, mely nevelői hivatását ily módon értelmezi, csak gratulálhatunk, mert követendő példát adtak országoszerke, hogy miképpen lehet kicsiny összegekből is tartóssat, maradandót, hasznosat alkotni.

A jövő héten tér vissza külföldi utjáról Maniu. Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint Maniu Gyula, aki hosszabb ideje külföldön tartózkodik, a jövő héten hazakerkezik. Grigore Filipescu, a konzervatív párt elnöke visszatért Párizsból.

Ügyvédek számára nélkülözhetetlen az „Indexul Legilor” most megjelent kiegészített kiadása, amely 1919 január 1-től 1937 június 1-ig közzétett törvények, rendeletek stb. világos áttekinthető címűára a hivatalos lapban való közzététel pontos feltüntetésével. Könyváruis forgalomba nem kerül. Ara utánvétellel 120 lej. Megrendelhető a szerzőnél: Dr. Rösler Viktor Cluj, str. V. Goldis 20. c.

SPORT

Romania nevezett a vivás Európa bajnokságára

Altman Haggibör a kardcsapat tagja

Cluj, június 22. (Az Uj Kelet tud.) A román vivószövetség elnöksége ülést tartott, amelyen kijelölték azt a gárdát, amely Romniát a vivás európai bajnoki versenyén Párizsban képviselni fogja. A válogatott gárda a következők: Női tör: Páger Lily. Férfi tör: Antoniadé és Gheorghiu. Párbajtör: Martinescu és Práger Dolcesco. Kard: Raiciu kapitány, Manu, Altman Endre, tartalékok: Predescu hadnagy és Dolcesco. Az egyéni kardban a csapat tagjai indulnak. Végül a szövetség azt a meglepő határozatot hozta, hogy a párizsi bajnoki versenyen a román csapat tagjai csak saját költségeiken vehetnek részt.

Gyenge részvétel miatt közepesen sikerült a CAC országos atlétikai versenye

Cluj, június 22. (Az Uj Kelet tud.) A CAC vasárnapra hirdetett országos atlétikai versenye a nevezett, de távolmaradt vidéki atléták híján közepesen sikerült. A vidékiek közül egyedül a brassói Olimpia versenyzői vettek részt az így is érdekes versenyen, amelynek eredményei a következők: 100 m: Hiess Olimpia 11.4 mp. 2. Kovács CAC 11.5 mp. Magasugrás: 1. Alexandrescu CAC 170 cm. 2. Stochicescu Soimii 166 cm. 1500 m: 1. Brendörfer Olimpia 4 p. 29.1 mp. 2. Brenzai CAC 4 p. 49 mp. 3. Dumitru Soimii 4 p. 50.6 mp. Hármassugrás: 1. Stoichescu Soimii 12.82 m. 2. Alexandrescu CAC 12.78 m. 3. Maniu Soimii 12.04 cm. 400 m: 1. Nemetz CAC 53.1 mp. 2. Bindea CAC 53.9 mp. 3. Fosztó CAC 55.8 mp. 800 m: 1. Brendörfer Olimpia 2 p. 11.6 mp. 2. Bibo CAC 2 p. 13 mp. 3. Brenzai CAC 2 p. 14.2 mp. Távolugrás: 1. Alexandrescu CAC 630 cm. 2. Stochicescu Soimii 629 cm. 3. Maniu Soimii 578 cm. Rudugrás: 1. Biró CAC 340 cm. 2. Bánffy CAC 300 cm. 110 m gát: 1. Bánffy CAC 17 mp. 2. Cernautean Soimii 18.8 mp. 3. Asztalos Mures 19 mp. Diszkoszvetés: 1. Havaletz Metropola 45.03 m. 3. Borcoman CAC 40.14 m. 3. Herszényi CAC 36.60 m. Súlydobás: 1. Herszényi CAC 13.05 m. 2. Borcoman CAC 12.85 m. 3. Havaletz Metropola 12.48 m.

Az olasz Lazio, a budapesti Hungaria Közép-Európa Kupa ellenfele, tegnap Belgrádban vendégszerepelt, ahol a BASK együttesétől 2:1 arányban vereséget szenvedett.

Cáfol a Rapid. Bucurestiből jelentik: A Rapid vezetősége cáfolja azon híreket, melyek szerint egyesületét Ripensia játékosokkal fogja erősíteni. A Rapid megállapítani kívánja, hogy erről annál is inkább nem lehet szó, minthogy kölcsönös megállapodás alapján egymás játékosát nem csábítják.

A BECSI HAKOAH két oszlopa, Platsek és Ehrlich elhagyják a bécsi zsidó egyesületet és Palesztinába vándorolnak. Valószínűleg a Telavivi Makkabi futballcsapatában fognak játszani.

Svédország válogatott labdarugócsapata vasárnap Stockholmban 7:2 (3:2) arányban verte Esztorszag válogatottját világbajnoki selejtező keretében.

Füvesíteni kell az összes futballpályákat, ahol nemzetibajnoki mérkőzéseket játszanak. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bajnokság bizottsága rövidesen olyan rendeletet bocsát ki, amely szerint valamennyi labdarugópályát gyeperíteni kell, ahol nemzetibajnoki mérkőzéseket játszanak. A rendelet szerint a gyeperítésnek a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában három év alatt kell megtörténni, míg a B) csoportban öt év alatt. A rendelet sportszempontból nagyon üdvös, csak az a kérdés, hogy bírják-e a pályatulajdonos egyesületek a gyeperítéssel járó költségeket.

TURISZTIKA

Az Erdélyi Kárpát Egyesület június 27-én a következő kirándulásokot rendezi:

Autós-kirándulás kamiónnal: Rekető-Dobrin. Indulás reggel 5 órakor az egyesület str. Bratianu 24. sz. alatti helyisége elől. Reketőről négy órai gyaloglás Dobrinra (1545 méter). Visszatérés este 8 órakor. Részvételi díj: 60-65 lej. Vezető: Czirják Károly. — Autóbuszszal a tordai hasadékhoz. Indulás reggel 6 órakor majd délután fürdés a tordai sósfürdőben. Részvételi díj 95-100 lej.

Gyalogkirándulás: Papvölgy-Bilascu-kut, EKE-forrás. Indulás reggel fél 7 órakor az egyesület székháza elől.

Július hó 4-én a következő turák lesznek: Runki-szoros, Tordai-hasadék, Turi-hasadék. Július 11-én Rekeczi vízesés és turi-tordai-hasadék. Jelentkezési határidő péntek este 9 óráig. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

hez az egykori Jués Urduura, amely léát ölelte fel. A ruzsálembe. Egyik kísérletet tett arívek ne Meikába ságra emlékeztető nek Jeruzsálembe, Szulejmán (715. — szálem közelében, helyét. Csak a fa-szulejmánt követte, avallásukat. Ez az egyobb adózásokban ztásokban.

ításoknak 670-ben áltásával, a berber z időben Eszakafri. a legjobb viszonyt vesen látták az aran Afrikában, nag-ralt Spanyolország, a zsidókat üldöz-nyak új lendülete amely a zsidó tör-és legtanulságo- (sz.)

LM adiferi

art és Magyar Da-etik. A szinpadot és Tökés János ok-fel. A díszleteket szinpadmesterei mun- zik, tudni véli a Credinta. Távollétében a párt ügyeit Cuza fogja intézni.

MUSORA: szíves. Al Jolson

MUSORA: 9 órakor: I. Varieta. na. Fosz.: Hans Al- Nagyhercegnő és s. sz.: Bing Crosby és urnal.

SEK

atal, ügyes munka- és magyar nyelvet számoló, azonnali be- tően írott ajánlatok ra I. Adler & Fiul, aiaja P. Rares No 1

házal oly keres-ársat keres, ki hat-ó anyja lenne. „Ke- bba.

fer-tórával rendel-ó kabókkal. Gott-50.

UJ KELET Legújabb hírek

Rendkívül komolyra fordult a világpolitikai helyzet

Neurath londoni utjának elmaradása és Németország követelései miatt a Leipzig cirkáló elleni támadás ügyében

London, június 22. (Rador.) A Daily Telegraph szerint londoni német körökben tegnap este azt állították, hogyha a hatalmak nagyvonalaiiban elfogadják a német javaslatokat, amelynek értelmében Valencia elé felvonulnának a különböző hajóhadak és elkoboznák a kormány tengeraltjáróit, Németország még akkor is fenntartaná jogait az egyéni elégtételszerzésre. Német körök szerint lehetséges, hogy Németország ismét visszavonul a benemavatkozási bizottságból. Von Neurath londoni utjának elmaradását az angol kormány sajnálkozással vette tudomásul, anél is inkább, mert újabb látogatás időpontjában nehéz lesz megállapodni.

A Times szerint Anglia választ vár a német és olasz kormányoktól a Spanyolországban harcoló szárazföldi és légi had-

erők visszavonásának kérdésében.

Berlini jelentés szerint a német kormány tegnap hivatalosan közölte az angol kormánnyal, hogy Neurath tervezett londoni utját a Leipzig német cirkáló megtámadása következtében beállott helyzet miatt lemondja. A Völkischer Beobachter foglalkozva von Neurath londoni látogatásának elhalasztásával, megállapítja, hogy német körök nagy jelentőséget tulajdonítanak a Berlin és London közti közvetlen érintkezésnek, de tekintettel a Leipzig ellen intézett támadás által kiváltott feszültségre, Neurath nem mehet Londonba. A Berliner Lokalanzeiger szerint előbb meg kell oldani a Leipzig elleni támadás kérdését és csak azután lehet felvenni a többi kérdések vitájának fonalát.

Mit kíván a német kormány

Ujabb londoni jelentés szerint Lord Plymouth által a benemavatkozási bizottságban képviselt hatalmakhoz intézett azon figyelmeztetés, hogy Anglia revízió alá veszi magatartását ezen bizottsággal kapcsolatban, ha a benemavatkozási egyezmény újabb megsejtesét állapítja meg, az angol sajtó leleplezése a német kormány igényeiről a Leipzig ellen intézett támadás következtében, von Neurath londoni utjának elhalasztása — ime ezek azok a kérdések, amelyek élénk kommentárok tárgyát képezik az angol főváros politikai és parlamenti körében. Mindenütt megállapítják, hogy a helyzet komoly. Minden bizonytalannal erről volt szó Edennek a francia, olasz és német nagykövettel folytatott ma délutáni értekezletén is. Aggodalommal foglalkoznak azon hírel, hogy a német kormány nemcsak diplomáciai közbelépésre tart igényt, hanem a négy nagyhatalom közös flottademonstrációját is akarja és a valenciai kormány tengeraltjáróit a spanyolországi harcok idejére semleges hatalomra akarja bízni. Mértékadó körökben azt állítják, hogy a német kormány ezen kérései csak kísérleti léggömböknek tekinthetők.

„Az atmoszféra legkevésbé sem bizakodó“

Londoni jelentés szerint Eden és a három hatalom nagyköveteinek tanácskozása, amelyek Angliával együtt biztosítják a spanyol tengerpartok ellenőrzését, ma délután félöt órakor kezdődött el. A Havas jelentése sze-

rint az atmoszféra a legkevésbé sem bizakodó. Atle örnagy, a munkáspárt vezére, ma délután meginterpellálta Edent a benemavatkozási bizottságban tett kijelentéseit illetően.

Az angol külügyminiszter válaszában kifejtette, hogy feltétlenül szükségesnek látja a megegyezést a Spanyolországban harcoló idegen önkéntesek visszavonása kérdésében.

Az összes nemzeteknek el kell minden lehetőt követniük a megegyezés irányában. Ellenkező esetben a helyzet az általános béke szempontjából súlyosabbá válhat.

Róma helyeseli

Neurath londoni látogatásának elhalasztását olasz politikai körökben nem tekintik angolelleses megnyilatkozásnak, hanem természetesen következménye volt ez a zavaros helyzetnek, amelyet a Leipzig cirkáló megtámadásának kísérlete teremtett. A lapok szerint ez a helyzet sürgős tisztázást igényel és ezért érthető, ha Hitler állandó kapcsolatban kíván maradni a külügyminiszterével.

Rendkívüli minisztertanács Berlinben

Berlini jelentés szerint a délelőtti folyamán Hitler fogadta von Blomberg marsall hadügyminisztert, von Neurath külügyminisztert, Göring légügyi minisztert és Röder tengeri flottaparancsnokot. Jólétesült politikai körökben olyan hírek járják, hogy holnapra rendkívüli fontosságú minisztertanácsot hívnak egybe a nemzetközi politikai helyzet tanulmányozása végett.

zött Musiné. Nagyon is késő már.

A jelenetnek Miculescu vizsgálóbíró közbelépése vetett véget, aki megkezdte a szembesítést. Azután kihallgatták a dráma hőseinek mintegy husz rokonát.

A Haggibbor teniszszakosztálya ma, pénteken este az Újságíróklubban teastét rendez. A teniszszakosztály tagjait, hozzátartozóit, valamint az érdeklődőket ezuton hívja meg a vezetőség.

A féltékenységből gyilkoló Musi ügyvéd drámai szembesítése feleségével

Bucuresti, június 22. Ma délután szembesítették Liveanu, a romániai Wagon Lyts társaság igazgatójának gyilkosát: Musi ügyvéd feleségével és Liveanu özvegyével. Mídon Musi, akit Vacarestiből vezettek elő, meg látta feleségét a rendőrség folyosóján rákiáltott:

— Miért törted össze egész életemet és lelki nyugalmaimat? Mit vétetem és neked? Nem szeretted? Elhanyagoltalak valaha? Miért akartad inkább a másikat?

— Most már késő — válaszol könnyek kö-

A hét végén Lengyelországba utazik az uralkodó

Mihály nagyvajda és Antonescu külügyminiszter kísérik az uralkodót lengyelországi útjára

BUCURESTI, június 22. A lapok szerint a hét végén az uralkodó, Mihály nagyvajda és Victor Antonescu kíséretében Lengyelországba utazik, hogy visszaadja Moszkoi elnök látogatását. A román uralkodó tiszteletére hatalmas ünnepeket foglalkoztatni. Többek között olyan méretű katonai parádé lesz, amire még nem volt példa Lengyelországban. Szombattól fogva a minisztertanács veszi át a királyi előjogok gyakorlását az uralkodó távollétében.

Tűzvész pusztított a bucuresti Grivitei-uton

Leégett egy kötélgyár és 15 család vált hajléktalanná

Bucuresti, június 22. Ma délelőtt tűz ütött ki a Grivitei uton levő Caracostea féle kötélgyárban. A gyulékony anyagok miatt a tüzet nem lehetett eloltani, sőt a tűzvész áttért a szomszédos házakra is. A 11. számú ház, amelyben Nicolas Ion mechanikus műhelye volt és a 13. számú

ház, amely a Sf. Paraschiva-templom parokiájához tartozik, szintén leégett. Mintegy 15 szegény család vált hajléktalanná. Délben még nem sikerült a tüzet eloltani. Elrendelték a szomszédos épületek kiirtését.

Szigoru törvényrendeletet készített a pénzügyminisztérium a bűnös tisztviselők ellen

Bucuresti, június 22. A pénzügyminisztérium törvényrendeletet készített, amely kiegészíti a rendkívüli pénzügyi intézkedések egysegítésére vonatkozó törvény 13-ik szakaszát és drasztikus intézkedéseket tartalmaz a hanyag és inkorrekt tisztviselők megbüntetésére. A dekretum alapján a minisztérium az általa kijelölt tisztviselők vagyonának revízióját kérheti.

A köztisztviselői statutumok 51-ik szakasza értelmében a fegyelmi megtorlások a

következők: szóbeli, vagy írásbeli dorgálás, fizetéselvonás, az előléptési névsorból való törlés, fegyelmi uton való dorgálás, 6 hónapra való hivatalvesztés fizetésvonással, rendelkezési állományba helyezés és végül elmozdítás. A pénzügyminiszternek a dekretum alapján módjában lesz példaadó szankciókat alkalmazni a bűnös tisztviselők ellen az általa elrendelt vizsgálat alapján. Valószínű, hogy ez a dekretum holnap megjelenik a Hivatalos Lapban.

Egy bucuresti ügyvéd lelőtte valófélben lévő feleségének védőjét

Ujabb féltékenységi dráma a fővárosban

Bucuresti, június 22. Ma délelőtt újabb féltékenységi dráma játszódott le a fővárosban. Tonegaru ügyvéd lelőtte Stravolea nevű kartársát. Stravolea képviselte Tonegaru feleségét váloperükben. A dráma a Clădirea Româneasca épületben, délelőtt 1 órakor játszódott le, a félelem, a felvonó előtt.

Tonegaru az uccán vette üldözőbe Stravolea, aki felrohant a lépcsőn. Tonegaru ott utolérte és három lövést adott le rá. Stravolea, aki erős ember, felvette a harcot és rávetette magát támadójára, aki azonban revolvere agyával kezdte őt ütni. Stravolea végül is elhagyta ereje, mire Tonegaru lerohant az uccára, autóbá ült, itt azonban elfogták és a endőrségre vitték, ahol a következőket vallotta:

— Stravoleával régi viszálunk volt. Megbolygatta házam becsületét. Egyszer elvertem a törvénytörőket és azt hittem, hogy megfontoltabban fog viselkedni. Ezuttal sem állott szándékomban őt megölni, csak meg akartam félemlíteni. Amikor üldözőbe vettem, az a benyomásom keletkezett, hogy hátsó zsebéből revolvert akar elővenni. Erre rávettem magam és néhány ütést mértem rá revolverem agyával. Nem tudom, hogyan, de akaratom ellenére sült el a revolver.

Tonegaru ruhája teljesen véres. Amikor kirohant az uccára, így kiáltott: Összeve rekedtem valakivel, hagyjatok békében! Valószínűleg attól való félelmében, hogy megincselik, ugrott autóbá.

Stravolea kórházba szállították, ahol műtétnek vetették alá. Mielőtt a műtőasztalra fektették volna, papirt és tollat kért, hogy végrendeletet készítsen, amit átadott az ápolónőnek. Állapota rendkívül súlyos és felépüléséhez kevés a remény.

Megállapítást nyert, hogy Stravolea éppen egy klienséhez ment a Clădirea Româneasca, Tonegaru annak airtaja előtt leste meg és számadást kért tőle. Közölte, hogy elvállik feleségétől. Erre szövéltetés következett, majd ezután került sor a revolveres támadásra.

Stravolea négy golyó találta el. Az operáció eredménye egyelőre ismeretlen.

Fedés palával (Eternit)
Olaszban a hádnagnál 40 százalékkal. Cserépfedéssel is versenyképes, mert könnyű és a fedél faanyagánál gyors megtakarítás érhető el. Díjmentes ajánlattal szolgál „FAVORIT” fabrica de ardesie artificiale Osorheiu, jud. Bihor

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó K. R. Nyomdása Cluj, Strada Baroz I. Foj 18. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Taxa postala
plătite in num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 18-60
Havonta 110, ne
évre 600, egész
földre: Havonta
félre: 12, egész
délre: díjszabás
KELET” a trau
zsídóság egyetlen
ja. Cikkeknek utá
forrás megjelölés

Ném
kivon

Sulyosra for

A berlin
nyezésé

London, június
számában jelezte
Leipzig nevű né
támadás ügyében
tartása követke
rendkívül súlyos
nyilvánvalóvá vá
bizottságban ké
tudott megegyez
rendezése kére
olyan követelése
nemzetközi jogb
mánya a benema
kisebb követelést
a valenciai köi
állítólag elkövet
bizonyított tán
angol és francia
és olasz hajó
rendezze Valen
megtörténte után
mány tengeralt

A né

Erthető, ha a
képviselei a ber
ehhez a követel
igy az ügy bék
jogilag is helye
hetővé. Már a t
volt állapítható,
támadása ügy
tárgyalások r
Ez a meghiusul
ország agresszió
angol köztvéle
miniszter és a
nak.

A négyhatalom
sának követke
lyos természé
Londonból je
londoni német
angol külügyi
a német kor
a német korm
sen kivonul a
zást e

Egyidejűleg I
lentés szerint a
londoni nagykö

tudassa az a
határozását,
vonul az

amit a spanyo
fel. Az olasz k
a kivonulásra
londoni benem
viselt hatalmak
jes hiányát ke

Az
egy

Párizsban és
Olaszország vé
bizottságból é
get váltott ki.
londoni távirat
tikai körökben

a berlini an
haladóktalan
lini külügym
ják hívni a
ama súlyos
valenciai k
oldalú néme
maga után.